Ն՝ 968 — 1880 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 4 ՇԱԼԼ — ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՕԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐԻՍ

ՄԷՎԱՏՏԷ ԲՕԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ՄԻ ՂԱՋԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշաոն

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղղ.
Ալթը այլրգ . . . . 100 »
Իւչ այլրգ . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բ՝ թա իւէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղղ.
Ալթը այլրգ . . . . 120 »
Իւչ այլրգ . . . . 60 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումմուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 յէ 3ի ճէնլու սահիֆէլէրէ 6 ղղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Չիյատէ միւտուրէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլրգ օլուր։

Մէվատոր նանիայա տայիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ։

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասսը, Սթամպօլում Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանրն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի զազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն ճամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԼԹԱՆԷ 4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Պէէտիյէ ուսուլընրն լիւզումա իսլահընտան, վէ պէլէտիյէճէ օ. լունճաճագ թէրագգը.յաթ վէ իսլահաթրն էհէմմիյէթինտէն տէ. ֆաթլէ պահս իթմիշիզ տիր։

Բայիթաթրն իտարէյի պէլէ. տիյէսի տիմէք օլան Շէհր Էմանէ. թինճէ պիր գաչ այտան պէրի նա. զարը մէճմուիյէթէ կէօրիւնմէք. տէ օլան թէրագգը.յաթտան տա. խի պահս իթմիշիզ տիր։ Պու թէ. բագգը.յաթ միճէբրէտ Շէհր Է. մինի պուլունան տէվլէթլու Մաղ. հար բաշա հաղրէթլէրինին էսէրը սայ ու հիմմէթլէրի օլմաղլա, պու. տէֆա միւշարիւէյհ հաղրէթլէ. րինին՝ թագտիրը ալիի ճէնապը Բատիշահիյէ մաղհար օլմալարը պիզի պու պապատէ տահա պիր իբի սէօզ սէօյլէմէկէ մէճպուր ի. տիյօր։

Էվվէթ, միւշարիւէյհ հաղրէթ. լէրինէ պու տէֆա պիրինճի ռիւթ. պէտէն պիր գրթա Օսմանի նը. շանը ալիսինին իհսանը՝ եանի տէվլէթին էն պէօյիւք նէյանընա մաղհար օլմալարը՝ Շէհր Էմանէ. թինճէ կէօրիւլէն վէ կիւնտէն կիւ. նէ՞կէօրիւնմէքտէ պուլունան իս. լահաթ վէ թէրագգը.յաթրն միւ. քեաֆիթը օլտուղունտա շիւպհէ օլմամաղլա, պու խրտէմաթրն թարաքը հաղրէթը Բատիշահի. տէն նազարը թագտիր վէ մէճմու. նիյէթլէ կէօրիւլտիկիւնտէ չիւպ. հէ եօգ տրը։

Խրտմէթտէ գուսուր վէ գա. պահաթ իտէն մէմուրիյնին միւ. ճաղաթ կէօրմէսի նէ գատար լա. զրմ իսէ, հիւանի խրտմէթ իտէն. լէրին թագտիր վէ միւքեաֆիթա նահլ օլմար տախի օ գատար լա. զրմ՝ վէ նաֆի տիր. չիւնքի միւ. ճաղաթ վէ միւքեաֆիթ իբի սե. պէպէ մէպնի տիր. պիրի՝ ֆէնա. լըղա գարշը ֆէնալրգ վէ էյիլիկէ գարշը էյիլիքլէ մուգապէլէ ի. տուպ իհգագը հագգ իթմէք, վէ տիկէրի՝ էմմալընա իպրէթի մու. ճիպ օլմաղլա, հէր քէսի ֆէնա. լրգտան իհթինապ վէ էյիլիկէ մէյլ ու բաղպէթ իթմէկէ իճպար իլէմէք։

Պու գատէրնին հէր քէստէն էվվէլ նէգտը ալիի հաղրէթը Բա. տիշահիտէ միսէլսէմ վէ մուսատ. տագ օլտուղու իչթէ Մաղհար բա. շա հաղրէթլէրինէ իհսան պույու. րլան նիշանը Օսմանի իլէ տախի խպաթի օլունապիլիր։

Մաղհար բաշանրն չախնրրը. մէտ իթմէք իսթէմէյիզ. Իշէրի. նի մէտ իթմէյէ մէճպուրուզ. ջինքի ումումրն խրտմէթինէ պէլ պաղլամըշ օլան զէվաթ՝ իթ. տիրլէրի խրտմէթին միւքեաֆի. թրը Բատիշահլարընտան պէք. լէրլէր իսէ տէ, էֆքեարը ումու. միյէտէն վէ էֆքեարը ումումիյէ. նին թէրճէմանը օլան կազէթա. լարտան տախի օ խրտմէթլէրին թագտիր վէ թահսինինի պէքլէ. մէքլէրի թապէի տիր։

Ինսան պիր էյի իշ եաբարը. վագթ, օնուն պիլինմէսինի ար. զու իթմէսի բէք մէշրու պիր ար. զու տրը։ Հէրքէսի էյի իշլէր կէօր. մէկէ իճպար վէ թէշվիգ իտուպ, ինսանիյէթէ պու գատար պէօ. եիւք բիճալ եէթիշտիրէն՝ իշթէ պու արզուի մէշրու տրը։ Հիւանի խրտմէթ իլէ շու իսթիմալաթա ումում թարաքընտան պիր նա. զարա պագրլաճագ օլուրա, հիւանի խրտմէթ կէօրմէեէ քի՞մ մէյլ ու արզու իտէր։

Ումում խալգ վէ խուսուսիյլէ էֆքեարը ումումիյէնին վէքիլէ. րի մագամընտա օլան մաթպուաթ զայէթ հրալը օլուպ, ումումա օ. լան պիր զարար վէ խրեանէթի տէրճալ բէտտ ու ճէրճ, վէ ու. մումա օլունան խրտմէթլէրի տա. խի թագտիր վէ թահսինին իթմէլի տիր։

Մաթպուաթրն պաշլրճա վազի. ֆէսի պու տրը։ Պու վազիֆէնին պիհագգրն իճրասը ումումա միւ. թէալլիգ իշլէր կէօրէն զէվաթը ֆէնալրգտան թէպրիտ իլէ, էյի. լիկէ սէվգ իտէր։ Մաթպուաթրն կէրէք էյիլիք վէ կէրէք ֆէնալը. զա գարշը հրապրգ տուրուպ սէս չրգ արմամասը՝ ֆէնալրգ իտէնլէ. րէ ճէսարէթի վէրտիկի հալտէ, է. յիլիք իտէն վէ իթմէք արզուսը. տա պուլունանլարրն տախի արզու վէ հիւսնիւ նէյլէթլէրինի քէսր ի. տուպ, ճէմիյէթը պէչէրիյէեի զի. եատէսիյլէ իզրար իտէր։

Խրտմէթ իտէնլէրի զէմմ, վէ սուի հարէքէթտէ պուլունանլարը մէտհ իթմէք իսէ, մաթպուաթճա պիր ճինայէթի հիւքմինտէ օլմաղ. լա, օնտան պահս իթմէք իսթէ. մէլիդ։

Պինաէն ալէյհ, պուրաճրգտա Մաղհար բաշա հաղրէթլէրինին կէօրտիքլէրի խրտեմաթը մէտհ իթմէքլէ մաթպուաթա ահտ օլան բէք պէօյիւք պիր վազիֆէյի իճ. բա իտէյօրրզ։ Վէ պու վազիֆէ. նին իճրասը պէօրճրմրզ տրը իթմի. գաթընտա պուլունույօրրզ։

Զաթը հաղրէթը Բատիշահի. նին միշարիւէյհի թալիֆիֆէն մագսէտը Շահանէէլրի՝ ումումա իթմէկի խրտմէթլէրի թագտիր տէմէք օլտուղունտան, պու թալ. թիֆ տօղրուտան տօղրույա Մաղ. հար բաշա հաղրէթլէրինէ ահտ ի. սէ տէ, ֆահտէսի ումումա բաճի տիր։ Զաթը հաղրէթը Բատիշա. հինին՝ ումումա օլունան խրտմէթ. տէն մէճմուն օլտուգլարը՝ վէ սահ. իր մէմուրիյնի տախի պէօյէ հիւսնիւ խրտմէթ բուլէթինէ թէչվիգ վէ թէրլիպ պույույրտուգլարը անլաշըլըյօր։ Պու իսէ ումումա ահտ պիր լութֆ վէ իհսան տրը։

Պինաէն ալէյհ, Մաղհար բաշա հաղրէթլէրինին խրտէմաթը վա. գբալարընը թագտիր վէ թահսին, վէ պունտան պէօյէ խրտէմաթ վէ մէսահինին տահա պէօյիւք սե. մերէլէրի կէօրիւնմէքէկինի գավի. էն մէմուլ իթմէքլէ պէրապէր, պու իլթիֆաթը Շահանէնին ումումա ահտ օլան ճիհէթինտէն տախի իպ. բաղը թէչէքքիւր մէճպուրիյէթին. տէիր։

Մաղհար բաշա հաղրէթլէրի Շէհր Էմանէթի տահրէսինի այրը այրը տահրէլէրէ թագտիմէ, հէր պիր տահրեեէ լիւզումի գատար միւգթէտիր վէ նամուսլու մէմուրլար թայրին իտէրէք, պէհէր տա. իրէտէ բէք չօգ իսլահաթ իճրա. սընա, վէ սօգագլարրն միւմքին մէրթէպէտէ, եանի չիմտիքի վա. բիտաթ վէ մուխասսէսաթընրն միւսաատէ իթտիկի տերէճէտէ թանզիֆ վէ թանզիմինէ ֆէվգե. լատէ սայ վէ ղայրէթ՝ իթմիշ, վէ պու սայ վէ ղայրէթին սէմերաթը՝ քիմսէնին ինքեար իտէմեեէճէկի սուրէթտէ կէօրիւմիշ տիր։

Պու գատար եէնի մէմուրլար թային օլունմուշ, վէ ինչաաթ վէ թանզիֆաթ վէ սարբ իճրաաթտա պու գատար եէնի մասրաֆլար աչըմըշ իքէն, Շէհիր Էմանէթինին պիւտճէսի մուզահիգայա օղրամագ չէօյլէ տուրսուն, վարիտաթընրն կիւնտէն կիւնէ արթմագտա պու. լունտուղու նազարը մէճմունիյէթ. լէ կէօրիւլէմէքտէ տիր։

Պու իսէ՝ միւճէրրէտ միւշա. բիլէրհ հաղրէթլէրինին էսէրը սայ ու հիմմէթ վէ իգթիտարլարը օլ. տուղունտան, պու տէֆա թալ. թիֆլէրի՝ հագիգաթէն ումումրն մէճմունիյէթինի ճալիպ օլմուշ տրը։

ՔԻՒՐՏ ԻՍԵԱՆԸ

Սօ՛ բօռթա իլէ կէլէն Ինկիլիզ կաղմիալարընտա Քիւրտ իսեանը. նա սայիր մուֆասսալ մալիումաթը հավլ օլան ամիսէքի թէլէկրաֆ. լարը կէօրմիշիզ տիր։

«Տէրսաատէթ 6 նոյ.

«Ինկիլիզ հիւքիւմէթի, թիւր. քիա վէ մէմալիքի Իրանկէ պէյ. նինտէքի հուտուտ մէսէլէսինի թէսվիյէ իթմէք իւզրէ միւտախէ. լէ էյլէմիշ օլմաղլա, հիւքիւմէթը Իրանիյէնին թայէպի իւզերինէ Պապը Ալիյէ թէքլիֆ իթտի քի, քիւրտ հայտուտլարընը Աճէմիս. թանա եիւրիւյիւշ իթմէլէրինի մէն իչիւն, հուտուտ իւզերինէ լազըմ կէլէն մըգտարտա ասքէր իգամէ իթմէքլիկէ հիմմէթ իթմէսին։»

(Ռ՝-Ռէր.)

(Կէօրիւնիւր քի պու թէլէկրաֆ, վէֆրին կէչէնտէ նէյը իմտիյի վէ իբի կիւն սօնրա գրամէն թէքզիպ էյլէտիյի հավատիսին այնը տրը։)

Թէհրան 7 նոյ.

«Շէ.յխ իւպէյտուլլահ, պաշը. տա 8,000 ատէմիլէ, Ուրմիատան սէքիզ միլ եանի 3 սատթ մէսա. ֆէյտէ պուլունույօր։

«Քիւրտլէր Ուրմիանրն մուհա. սէրէսինի թէճոտտա իթտիլեր (էէ. նիլէթտիլեր)։ Քիւրտլէր մուհա. սէրէ վասէթտարյլա Ուրմիա ա. հալիսինին կէօզիւնիւ գօրգուտ. տուգտան սօնրա, չէտտա պիր հիւճիմէ չէհիրի ալմագ իսթէ. տիլէր իսէ տէ, թէլէֆթը քէսիլ. ըէ իլէ կէրի սիւրիւլտիւլէր։

«Պու մուհարպէտէ, Շէյխ իւ. պէ յտուլլահը կիւվէյիսի գաթլ օլունտու։

«Թէհերանտան սէվգ օլունան ասաքիրի Իրանկէ Ամիապատա մուվասէլէթ իթտիլեր, քի Քիւրտ. լէրին թէճոտտա իթմէկ օլտուգլա. ըը Սայէն գալէեէ եագըն տրը։

«Տէրսաատէթ 7 նոյ.

«Շէ.յխ Իւպէյտուլլահրն Քիւրտ իսեանը՝ տէվլէթը Ամիյէ իլէ Իրան տէվլէթինին միւնասէպաթընտա պիւրուտէթի մուճիպ օլույօր կի. պի կէօրիւնմէքտէ տիր։ Էրմէնի. լէր՝ Քիւրտլէրին Աճէմիսթանտան կէրի սիւրիւլիւպ Օսմանը թօբ. ըաղընա ավտէթ իթտիրլէրինտէ, քէնտի հաղէրինին նէ՝ օլաճաղը հագգընտա խայլըճա էնտիչէ ի. տէեօրլար։» (Տէյէ Նէ՝ը)

«Թէհրան 8 նոյ.

«Ուրմիա շէհրի ճիվարընտա իւչ կիւն իւչ կիճէ Շէյխ Իւպէ յտուլ. լահրն (եալընդը Քիւրտ օլմա. եան) ատէմլերի իլէ Աճէմ ասքէր. լերի միայանընտա շիտտէթլի մու. հարէպէլէր օլուպ, մուախարէն պիր գաչ կիւն տէ ուֆագ թէէֆէք մուհարպէպէր էքսիք օլմար ի. սէ տէ, Քիւրտլէր Ուրմիայը ալ. մաղա մուվաֆֆագ օլմատըլար, վէ թէլէֆթը քէսիրէ իլէ կէրի բիւսկիւրտիւլիւպ, Օսմանը հու. տուտուտնա եագրն օլան տաղլարա իլթիճա իթտիլեր։ Ուրմիայը մու. հաֆագա իտէն վէ պիր գաչ նէ. ֆէր Աւսթրիալը զապթիթընը թահթը գօմանտասընտա պուլու. նան ասաքիրի Իրանկէ շիմտիկէ տէկէն Քիւրտլէրին մուհաճէմա. թընը կէրի սիւրմէեէ մուվաֆֆագ օլտու իսէ տէ, Քիւրտլէր մուվաֆ. ֆագրեեէթտէն դաթը իւմիտ իթ. միշ օլմատրգլարընտան, էկեր Ուր. միայա տէրհալ իմտատ եէթիշմէզ իսէ, Քիւրտլէրին մուվաֆֆագ օլմալարը իհթիմալտէն պայտ տէ. յիլ տիր։ Շիմտիտէն Ուրմիա շէհրի բէք ֆէնա հալտէ օլուպ, սուլու զաթէն քէսիլմիշ օլտուղու կիպի, էրզագ վէ սայիր լէվազի. մաթընտա շէհիրէ իտտիալը Քիւրտ. լէր թարաքընտան մէն օլունտու. ղունտան, էհալի՝ բէք սրգընթը չէքէճէք տիր կիպի կէօրիւնիյօր, վէ էյան սաաթ պէ սաաթ, իչէ. րիլէրտէն կէօնտէրիլէն ասաքիրի իմտատիէեէնին մուվասէլէթինէ պէքլէեօր։

«Շէ.յխ Իւպէյտուլլահ, Քիւրտ. լէրին իճրա իթտիքլէրի ճինայէթ. լէրի ասլա թասվիպ իթմէ.յիպ, ճանիլէրի ճէզալանարրմագտա տրը։ Հաթթա, օթուզ նէֆէր Քիւրտիւ, պիր թագգմ ճինայաթը մէնֆու. ըէտ պուլունուգլարընտան տօ. լայը խաչա կէրմիշ (էրուէֆոյ) օլտուղունու, օ թարաֆտան վա. ըիտ օլան եօլճուլար ըիվայէթ ի. տէ.յօրլար։

«Շէյխ Իւպէյտուլլահ Քիւրտլէ. ըին էճնէպիլէրէ տօգանմամալա. ըընա քէք տրգգաթ իտէ.յօր։ Էվ. վէլիսի կիւն Թէպրիզ թարաքլա. ընտան թէհրանա միւվասէլէթ իթմիշ օլան Ինկիլիզ պաշ գօնսո. լսոս Մ՝. Ապպօթ իլէ պիր Ամէ. ըիգալը Միսիօնարրն իւմնէն եօլ. ճուլուգ իտէպիլմէսի իչիւն, Շէյխ իւպէյտուլլահ Սավճաղուլուգ չէհ. ըինէ գատար պունլարա պիր դաչ նէֆէր Քիւրտ գարաղօլու թային իթմիշ տիր։ Ուրմիա գուրպինտէ պիր գաչ նէֆէր Միսիօնարլար հա. լեա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, Քիւրտլէր օնլարա տօգունմայօր. լար։

(Մանչեսթր Կարդիըանտան) «Տէր. սաաատէթ, 7 նոյեմ.

«Թիւրքօ-Իրան հուտուտու իւ. զերինտէ ասքէրի պիր գօրտոն թայինին Ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ Իրան տէվլէթինին իլթիճամը իւ. զերինէ Պապը Ալիյէ թէքլիֆ իթ. միշ օլմասընա տայիր Տէրսաա. տէթ տէվայիրը բէսմիյէսինին հիչ պիրինտէ մայիմաթ եօգ տրը։»

ԿԻՒՆԼԻԻԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բարիզտէն Թայմա խապէր վէ. ըիլտիկինէ կէօրէ, պիր թագգմ եունան մէմուրլարը՝ եանլարընտա քիլլիսէթլի մէպլաղ օլտուղու հալտէ, Ցուլիինօնուն թէսվիյէի մէսէլէսինի մէն իթմէք իւզրէ հէմ Օսմանլրարրն, հէմ Ամնավուտլա. ըրն վէ հէմ տէ Քարատաղլրարրն նէզտլէրինէ կիտէրէք գանտրըմա. յա չալըշը յօրլար իմիշ։ Եունա. նիստան զանն իտիյօր քի, Գարա. տաղ մէսէլէսինին հալլինի մէն ի. տէր իսէ, տէվլէթլեր հիտտէթ ի. տուպ, պիլճուսիէ մէսաիլի մուալ. լագայը հալլ ու թէսվիյէյէ գա. ըար վէրիրլեր։

—=—

Պէրլին 8 նոյ.—թէէմնէն խա. պէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, նոյ. 6 ընճը ճումաա իրթէսի կիւնիւ Ին. կիլիզ ամիրալընրն սէֆինէսինտէ ագա օլունան մէճլիստէ, լօրտ Մէյմուր՝ տէվլէթլեր տօնանմասը. նրն իդմիրէ միւթէվէճճիհէն հա. ըէքէթի պիր թէսպիրի մուգթագի օլտուղունու պէէան իթմիշ տիր։ Պու պապատ հալա պիր գարար իթթիխազ օլունմամըշ տրը։ լաքին միւշթերէք տօնանմանրն անդա. ըիպ տաղըմասը միւհթէմիլ կէօ. ըինմէմէքտէ տիր։

(Ֆ՝ ռէ Պոֆիր)

—=—

Մէսրլու Տէրբէնտինէ կաղէթասը Լոնտրատան ութիտէքի մալիումա. թը ախզ իթմիշ տիր։

«Պէրլին գօնֆէրանսընրն ահ. քեամնա թէվֆիգէն, Եունան մէսէլէսինի թէսվիյէ իթմէք իչիւն, Լոնտրա գապինէթօսը՝ Պէրլին էվ վիէնա հիւքիւմէթլէրինէ թէք. լիֆաթը ճէտտիտէտէ պուլունմուշ տրը։ Ինկիլթէրրա հէյէթը վիւ. քէլասը՝ մագուլ պիր թէէխիւ. ըի գապուլ իթմէեէ միհէյյա պուլունտուղունու պէէան իթմիշ տիր, լաքին թէսալիա վէ Էպիրին թէրքի տէ գաթան էլդէմ օլտու. ղունա ըրարր իթմէքտէ պուլուն. մուշ տրը։ Հալ պու քի Պէրլին վէ վիէնա գապինէթօյրը՝ Ինկիլ. թէրրանրն թէքլիֆաթընը ըէտտ իթմիշլէր տիր։ Մ՝. կլատսթօն վէ ըիվայէթէ կէօրէ Ռուս գապինէ. թօսը տախի՝ Պապը Ալիյէ պիր մէօհլէթ թային իթմէք էֆքեա. ըընտա իմիշլէր։ Մամֆիլի Էվ. ըօբա տիբլօմասիսի՝ Մ՝. Կլատսթօ. նրն թահրիքեաթընը թէսքիրէ ըգտամ իթմէքտէ, վէ տիկէր պիր սուրէթը թէսվիյէ պուլունմասը. ղը հալտէ, զուհուրը մուհագգագ օլան մուհարպէպէնին եալընը. ղ թիւրքիա վէ Եունանիստան արա. սընտա գալմասընա չալըշմագտա տրը։»

—=—

Տէյլէ Նէ՝ուլն Սթամպօլտան ալրպ նէյը իթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Մ՝. Թիսօ Նոյեմբերին 6ը. ճը ճումաա էրթէսի կիւնիւ Զաթը հաղրէթի Շէհրիյարի իլէ միւլա. գաթ իթտիկի սըրատա Եունան մէսէլէսինտէն պահս իթմիշ տիր։

—=—

Քէզալիք Սթամպօլտան Տէյլէ Թէլէկրաֆա կէօնտէրիլէն պիր թէ. լէկրաֆքը պէեանընա կէօրէ, Մ՝. կօչէն՝ տուլունանը Օսմանլէ մէ. սէլէսինին հալլ ու թէսվիյէսի ի. չիւն հիւքիւմէթը Օսմանլէ թա. լուֆքընտան թէքլիֆ օլունան սու. ըէթը թէսվիյէեէ Ինկիլթէրրա գապինէթօսունուն մուվաֆագաթ իթմէեէճէկինի Պապը Ալիյէ խա. պէր վէրմիշ իմիշ։

Ինկիլթէրրա հէյէթը վիւքէլա. սընը զանընա կէօրէ, Պապը Ալի պիր էվրօբա գօմիսիօնընը գա. պուլ իտէր իսէ, պու խուսուս՝ թիւրքիանրն իթիպաբը մալիսի իւզերինէ տահա պէօյիւք պիր թէ. էսիր իճրա իտէճէք տիր։

Պապը Ալի պու թէքլիֆի ըէտտ իթմիշ իմիշ, զիրա պէօյլէ պիր հալ՝ էվրօբանրն թիւրքիա ումու. ըը տահիլիյէսինէ միւտախէլէ տի. մէք տիր։

—=—

Ճումաա էրթէսի կիւնիւ Բու. ռա նամ Ռուս բօռթա վաբօրը՝ Մէրսինտէն 250 վէ Իզմիրտէն 550 նէֆէր ասքէր կէթիրմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բաղար կիւնիւ Պայրամ ալայը Տօլմա Պաղչէ ճամիսինտէ վուգու պուլուպ, զաթը հաղրէթը Բատի. շահի էսպսիվար օլտուգլարը հալտէ ճամիի մէգթիւրտէ պիլ. ճիւմէ վիւքէլաի ֆիխամ վէ իւ. լէմա վէ մէմուրլիյը մուազզամ թարաքընտան քէմալը զիյնէթ վէ իհթիշամա իսթիգպալ օլունմուշ. լար, վէ Պայրամ նամազընը մի. թէադրպ եինէ այնը ալայը վալա իլէ վէ եինէ էսպսիվար օլտուգ. լարը հալտէ Տօլմա Պաղչէ ակրա. յընա ավտէթ պույուրմուշլարտրը։ Պատէհնա՝ պէյանթ ըէսմի իճրա օ. լունմուշ տրը։

—Եավէրը էքրէմ հաղրէթը Շէհ. ըիյարի Նուսրէթ բաշա հաղրէթ. լէրինէ պիրինճի ռիւթպէտէն պիր գրթա Օսմանլէ նիշանը իհսան պույրուլմուշ տրը։

—Ֆոռ նամ Ինկիլիզ վաբօրը սերիան Մալթայա կիթմէք իւզրէ պու տէֆա էմր ալմըշ տրը։

—Մէնտէսը պէ.յանընա կէօրէ, Պայրամ միւնասէպէթլէ, Պահրիյէ տարիէսինէ մաաշ վէրիլմէտիկի ի. չիւն կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ տարիէի մէգթիւրտէ մէմուրիյնի թա. ըաքընտան պազը խօշնուտսըզըգ կէօսթէրիլմիշ տիր։ Ռիվայէթէ կէօրէ պազը տարիէլէրէ թէքմիլ մաաշ վէրիլիպ, էվգաֆ նէզարէ. թինէ տէ մահսուպ վէրիլմիշ տիր։ Քէզալիքի թամպալ զապթթա հէյէ. թինէ թէքմիլ պիր մաաշ վէրիլպ, ֆագաթ Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսկիւտար զապթթա հէյէթլէրի. նէ եարբմ մաաշ վէրիլմիշ օլտուղը իչէտիլիյօր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ցիւնքի կիւն Վարչական խոր. հուրդ սաաթ տէօրթտէ Գալաթա խորհրդարանընտա ագը իճթի. մա իտէրէք, պատէհու Բաթրիրգ. խանէեէ կիթմիշ վէ օրատա ու. մուրը միհիմմէի իպթիտաիյէ ի. լէ իշխիղալ իյլէմիշ տիր։

Մէգբիւր Վարչական խորհուրդ պէհէր խորհրդականն դիւանա. դպիրլէրինի թային իյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, կրօնական խորհրդա. կան իչիւն Արժ. Տ՝. խորէն քահա. նայ Պահլաւունի, Ներքին խոր. հրդական իչիւն Թովմա էֆէնտի փափազեան, Բարաբերական խոր. հրդական իչիւն կարապետ Է. ֆէնտի խաչատուրեան, Կրթա. կան խորհրդական իչիւն Բարթող էֆ՝ Թէլեան, Դատական խոր. հրդական իչիւն Մանուկէֆ՝ Պաղ. ատալեան, վէ Ցնոռեական խոր. հրդական իչիւն Յովհաննէս էֆ՝. Թուղլաճեան թային օլունմուշլար տրը։ Ահվալէ կէօրէ պու Դիւա. նադպիրլէրին պիրէր տէ միւսէվ. վիա մուավինլէրի պուլունա. ճագ տրը։

Իշպու մուամէլէի ինթիխապի. եէտէն սօնրա Վարչական խոր. հուրդ Պապը Ալիյէ եազըլաճագ պազը թագրիրլէրին թանզիմլէ մէշղուլ օլուպ, մէգբիւր թագրիր. լէր միեանընտա Ս՝. Փրկիչ խա. թախանէսինին էթ վէ էքմէք մէ. սէլէսի հագգընտա Պաշ վէքիլ Սախտ բաշա հաղրէթլէրինէ թագ. տիմ օլունճագ թագրիր՝ սուրէ. թը մախսուսէտէ չայանը զիքր տիր։

Քէզալիք պէհէր խորհրդակա. նրն քէնտի մէմուրիյէթինէ մախ. սուս օլան նիզամնամէ լայէհասը. նը թէտարիք իտէրէք, էօնիս. միզտէքի ճումաա կիւնիւ Բաթ. ըիգխանէտէ ագը իճթիմա ի. տէճէք օլան վարչական խորհուր. դա կէթիրմէսինէ հէյէթը մէգ. քիւրէտէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Քէզալիք պէհէր խորհրդական իչիւն պիրէր ըէսմի մէօհիւր հէնքի իթտիրլուպ, պունտան պէօյլէ Բաթրիրգ Սրբազան հաղրէթլէրի իլէ եաբրլաճագ մէքթուպլարտա գուլլանըլաճագ տրը։

Էակի խորհուրդլարա Հոգաբար. ճութիւնլարրն մէօհիւրլէրի տէ թօպլանըպ, պիր մահֆազա տէ. ըունինտէ թէմսիր իտիլմիշ վէ Բաթրիրգխանէյին խապնինէսինտէ հրգիզ օլունմուշ տրը։

Քէզալիք մէգքիւր վարչական խորհուրդ՝ իշպու իքինճի իճթի. մաընտա՝ Սամաթիա միւսթէֆի (հրաժարական) թաղ. խորհուրդ. նրն եէրինէ, կէլէճէք բաղար կիւ. նի կիտուպ պիթարաֆ զէվաթտան միւրէթթէպ մուվագգաթ պիր թաղ. խորհուրդ թէչքիլ իթմէկէ գէր. Սերովբեան կարապետ Սրբ. բաղանը վէ Սէթեան Միհրան է. ֆէնտիյի մէմուր թային իյլէմիշ տիր։

Վարչական խորհուրդն իչիւն. ճի իճթիմար էօնիսմիզտէքի նոյ. 8 ինճի ճումաա կիւնիւ սաաթ 5 տէ Բաթրիգխանէտէ վուգու պու. լուպ, իշպու իճթիմատէ Դատա. կան մէնսուպ օլան չիպսէլէր ին. թիխապ օլունճագ տրը։

Մէվսուգէն իշիտիտիկինէ կէօ. ըէ, Բաթրիգխանէ մէմուրիյնի հագգընտա պազը թէտապիրի իսլահիյէ իթթիխազ օլունուպ, պէհէրինին լիյագաթընա կէօրէ տէ ազ կիւնտէն մաաշլարընա զամմ վուգու պուլաճագ տրը։

—=—

Իշիթպիյիմիզ կէօրէ, Ս՝. Էջ. միածին միաբանութիւնընտան պուլունան Մանչէսթրը Աւաջնոր. դը Հայր Աստուածատուրեան իս. թիքասրնը վէրմիշ օլմաղլա, մա. հալը մէգբիւր ճէմաաթը՝ էլսինէի միխթէլիքէեէ աչնա օլան վէ պու տէֆա Ամասիա վէ Մարսըվանա Աւաջնորդ ինթիխապ օլունան Այվազեան Գեր՝. Տ՝. Եղիշէ վարդապետի կեդրոնական վարչու. թիւնտան Աւաջնորդ թալէպ ի. տէճէք իմիշ։

Մա էլէմենտիյէ իշիթպիյիմիզ կէօրէ, միամիլէ.յհ Գեր՝. վարդա. պետ պու տէֆա Ազգանուէր-Հա. յուհեաց ընկերութիւնընա մու. էսսիր պիր թէշվիգնամէ իրսալ իտէրէք, այտա 20 հիսսէ եազըլ. մըշ տրը։

—=—

Ալաշկերտ մալիումաթա կէօրէ, Ալաշկերտ վէ Պայազիտ պէտ. պախլի վէ գահթզէտէ միլլէթ. տաշլարըմըզ իչիւն թօպլանմըշ օ. լուպ Ս՝. Էջմիածին վեհ՝. Հայրա. պետի Տ՝. Տ՝. Գէորգ Դ՝. Կաթողի. կոս հաղրէթլէրինէ թէսլիմ իտիլ. միշ օլան 17000 ռուպլի մէպլաղ հագգընտա Միլլէթ Մէճլիսի ու. մումիսինին գապուլ իրթտիկի վէ Մայր Դիւանրն գալէմէ այտրը. սիւանամէ՝ միւշարիւէյհ կաթողի. կոս հաղրէթլէրինէ հէնուզ կէչէն ճումաա կիւնիւ իրսալ օլունմուշ տրը։

—=—

Ալաշկերտ վէ Պայազիտ գաղ. թագրիրլէրինի թային իյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, Կրօնական խորհրդա. կան իչիւն Արժ՝. Տ՝. խորէն քահա. նայ Պահլաւունի, Ներքին խոր. հրդական իչիւն Թովմա էֆէնտի փափազեան, Բարաբերական խոր. հրդական իչիւն կարապետ Է. ֆէնտի խաչատուրեան, Կրթա. կան խորհրդական իչիւն Բարթող էֆ՝ Թէլեան, Դատական խոր. հրդական իչիւն Մանուկէֆ՝ Պաղ. ատալեան, վէ Ցնոռեական խոր. հրդական իչիւն Յովհաննէս էֆ՝.

ԷՎՐՈՒԱ ԿԱԶԷԹԱԼԱՐԸՆՏԱ ԿԷՕՐԻՒԼԷՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՎԷ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Լօնտրա 8 Նոյ. — Վիէննատան Մոնոպոլա պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ տըր.

Սըր Հէնրի Լիւիթ ուղուն միւտէթ իչուն մէէղունիյէթ ախղ իթմիշ տիր։ Սէֆիրի միւշարիլէյհ՝ Շարգ մէսէլէսինտէ Աւսթրիանըն թավը ու հարաբէթինէ տաիր հիւքիւմէթը մէթպուասընա իյղահաթ վէրմէք իւզրէ Լօնտրայա ազիմէթ իտէճէք տիր։

«Սէֆիրը միշարիլէյհին ինֆիսալինէ տաիր զուհուր իտէն շահանըն ապլ ու էսասը եօգ տըր։»

Պասգիչտէն 7 Նոյեմբեր թարիխյէ ամի կաղէթայա եաղըլան պէր թէլէկրաֆա կէօրէ, Աւսթրիանըն Մոնոպոլ նամ թօք տուպասընըն գօմանտանը՝ Արնավուտլուգ սէվահիլինի պայունտա իֆրա իթտիկի պէր քէշֆէն ավտէթ իտէրէք։ Արնավուտ հէեթը իթթիհատիյէսինին շիմտի Պապը Ալի հիւքիւմէթի ալէյհինտէ աչըգտան աչըղա իսեան իթմիշ օյտուղունու պէեան իթմէքտէ տիր։

Թայմ տախի Պասգիչտէն աթիտէքի թէլէկրաֆը ախղ իթմիշ տիր։

«Մոնոպոլ նամ թօք տուպասընըն պէեանընա կէօրէ, իքի եիւզ ասաքիրի Օսմանիյէտէն իպարէթ պէր միւֆրէզէ՝ Մէտուատա Արնավուտլար թարաֆընտան մուհասրէ օլունմըշ տըր։»

Յէրսատէթտէն 7 Նոյ. Թարիխի իլէ Յէյլէ Թէլէրֆա եաղըլան պէր թէլէկրաֆա կէօրէ, Յէրվիշ բաշա Յուլչինոյու իւչ կիւնտէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ էմր ալմըշ տըր։

Պէրլինտէն Յէյլէ Նէ-ղէ չէքիլէն պէր թէլէկրաֆ տըր.

«Լիվատիատա հավա ֆէնա օլտուղունտան, հէքիմէրին նասիհաթը իւզերինէ իմբերաթօր Ալէքսանտր Բէթերսպուրկա անգարիպ ավտէթ իթմէեէ գարար վերմիշ տիր։

«Բրէնս կօրչագօֆ ազըր խաստա օլուպ էյիլէշմէսի տէ միւմքին կէօրիւնմէմէքտէ տիր։ Պուսոն կիւնէրտէ բրէնսը միշարիլէյհ պէր չօգ տէֆա քէնտի քէնտինի զայպ իթմիշ տիր։»

—=—

Լօնտրա 8 Նոյ.—Մ. Կլատսթօն Լօնտրայա միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

«Պու կիւն Մ. Արնօլտըն թահթը բիյասէթինտէ Եունանիսթան լեյհինտէ օլարագ Եունան գօմիթէսի իճթիմա իթմիշ տիր։ Եունան մեսէլէսինին ահվալը հաղրէսինի թեագիգ իթմէք վէ պու պապտէ գարարլար վերմէք իչուն, մէզգիւր գօմիթէ իլէ քէնտի հէմէքեարլարընտան միւրէքքէպ պէր միհինկ թէչքիլի գարարլաշըրմըշ տըր։ Մէզգիւր միհինկ լօրտ Բօզպէրրինին թահթը բիյասէթինտէ թէչքիլ օլունաճագ տըր։»

—=—

Պու բօսթա իլէ կէլէն թուռ կաղէթասընտա աթիտէքի ֆգրա օգունմուշ տըր.

«Թէքբարէն Բակուզատան խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, Արնավուտլար՝ հիչ պէր սուրէթլէ Յուլչինոյու Գարատաղըլարա թէսլիմ իթմէեուպ, չէհրի մէզգիւրը իսթէտիկի կիպի թէրթիպ իթմէք իւզրէ Ավսթրիայա թէրք իթմէեէ նիյէթ կյլէտիքլէրինի պէեան իթմիշլեր տիր։

«Ընյեմբերին 6ընճը ճումա իրթէսի կիւնիւ, ամիրալ Մէյմուր՝ Ավսթրիանըն Մոնոպոլ նամ ալիը վաբօրը իլէ Արնավուտլուգ սէվահիլինի մուայենէ իթտիքտէն սոնրա Պասգիչէ ավտէթ իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ ամիրալ՝ Ա.յ-եօրկի նամ մահալտէ Իզլէոդին վէ Մէնդէնէ նամ Օսմանլը վաբօրլարընը՝ Յէրվիշ բաշա իլէ ալթը թապու ասաքիրը միւնթազամէյի մահալը մէզգիւրէ չըգարարգլարընը վէ Արնավուտլարը պունլարը Յուլչինոյա կիրմէէ պրագմատգլարընը կէօրմիւշ տիր։ Պունուն իւզերինէ ասաքիրի մէրգումէ օլ ճիվարլարտա գօնագ իթմիշլեր տիր։»

—=—

Բակուզա 8 Նոյ.— Գօլօմպ նամ գաբտանըն թահթը գօմանտասընտա պուլունան վէ 4 թօբ իլէ 360 նէֆէր թաիֆէյի համիլ պուլունան Թէրբերը նամ զըրհը սէֆինէ Մալթատան ավտէթլէ Պաօղիչէ միվասէլէթ իյլէմիշ տիր։

—=—

Լօնտրա 9 Նոյ.—Չինտիսթան իտարէխանէսի Քեապիտէն հավատիս ախղ իթմիշ տիր։ Հոկտ. 24 թարիխինէ դատար Աֆղանիսթանընն մագարրը հիւքիւմէթինտէ ասայիշ պէրքէմալ իմիշ։

—=—

Թայմ կաղէթասընընն Պուդրէշտէն ալըպ նէյը իթտիկի պէր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ռումանիատա Եունան սէֆիրի Մ. Տրակամիս Աթինայա չաղրըմըշ տըր։

Մոնոպոլ կաղէթասը աթիտէքի թէլէկրաֆլըրը նէյը իթմիշ տիր։

«Յէրսատէթ 8 Նոյ.—Մէվլու. գէն ալընան մալիումաթա կէօրէ, եարընքի սալը կիւնիւ Յուլչինոնուն թէսլիմի իճրա օլունմասը իչուն իգտամաթը ճիտտիյէ սարֆ օլունաճագ տըր։»

«Վիէնա 8 Նոյ.—Պապը Ալի Լարիսայա (Եէնի-Շէհիրէ) 4000 նէֆէր ասաքիր կէօնտերիլմէսինէ էմր վէրմիշ տիր։

«Ամպտին բաշա՝ Էքիրտէ մուգիմ ասաքիրէ գօմանտան թային օլունմուշ տըր։

«Ավսթրիա՝ Թունա գալէլերինին հէտտի մէսէլէսինի մէզգրի պահնա գօյմասը իչուն, Թունա գօմիսիօնընա իսթաբ իտիլմէսինի տէվլէթլէրէ թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Քեզալիք Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթի՝ էլան նէհրը մէզգիւրտէ պուլունան Պուկար ֆիլօսընընն տախի կերիյէ չէքիլմէսի լիւզումը հագգընտա իսրար իթմէքտէ տիր։

—=—

Զէթինէէաէն Բէքէ-ալէ Ֆոռէ կաղէթասընա նոյեմբեր 6 թարիխի իլէ աթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմուշ տըր։

«Շգօտրատան պուրայա բէյ տէր բէյ կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Յէվրիշ բաշանընն մէմուրիյէթինատէն պէր հիւանի նէթիճէ հասըլ օլաճագ իւմիտ զայպ օլմագատա տըր։ Յէրվիշ բաշա իլէ պէրապէր ասքէր եօգ տըր։ Բաշի միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի Մէտուանընն Ա.յ-եօրկի նամ մահալինտէ պիզզաթ քէնտի տավէթ իթտիկի Արնավուտ ճէմիյէթը իթթիհատիյէսի ռուէսասը թարաֆընտան քէմալը իլթիֆաթլա գապուլ օլունմուշ տըր։ Շգօտրատա տախի Յէրվիշ բաշա հաղրէթլէրի մութանէթ սուրէթտէ գապուլ օլունուպ, քէնտիսինէ իքրամէն թօք էնտախթ օլունմուշ տըր։ Կէօրիւնիյտէ Արնավուտլարը Յէրվիշ բաշա մէմուրիյէթինտէ պէօյիւք իմտիազլարի վար տըր։ Լաքին մէմուրիյէթը մէզգիւրէնին մագսէտի վէ ճէմիյէթը իթթիհատիյէ ռուէսասը իւլէ վուգու պուլան միւզաքէրաթը նէթիճէսի հագգընտա շիմտիյէ գատար հիչ պէր սահիհ խապէր ալընմամըշ տըր։»

—=—

Թուռ կաղէթասընընն 8 Նոյեմբեր թարիխի նիւսխէսինտէ աթիտէքի ֆգրա օգունմուշ տըր.

«Յուլչինո մէսէլէսինէրէտէ իտի իսէ, տայմա օրատա տըր։ Յէրվիշ բաշա Մէտուանընն Ա.յ-եօրկի (Պոյանան պօղազընտա) նամ մահալինտէն Շգօտրայա գատար մէմլէքէթի տօլաշըպ տուրմագատա տըր։ Լաքին կէօրիւնիյտէ Յուլչինոնին թէսլիմի մատտէսինի հէնուզ իլէրիյէ կէօթիւրէմէմիշ տիր։ Արնավուտ հէյէթը իթթիհատիյէսի՝ պու լիմանը հէր քէսէ գարշը միւտաֆէա իթմէկէ տայմա հաղրը վէ ամատէ պուլունտուղունու պէեան իթմէքտէ տիր։

«Յեվէ Թէվֆիք-ֆէնը պէեանընա կէօրէ, էլան Սիթթնամ օլտուլկեահընտա վէ Յուլչինո նահիյէսինին հուտուտընտա պուլունան Գարատաղ ասքէրինին մրգտարը 5,000 նէֆէրէ պալիղ օլուպ, հիւքիւմէթը մահալլիյէնին գավլինճէ, Օսմանլըլար Յուլչինոյը թէրք իթմէեէ գարար վերմիշլեր տիր։»

—=—

Բէթէրսպուրկտան պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ տըր.

«Պու սէնէ մէվսիմի սոյֆ բէք կիւզել օլուպ, կէչէն սէնէքի կիպի եաղմուր կէլմէմիշ տիր, լաքին սեպտեմբեր 8տէն պէրու բէք սօուգ վէ բէք չէտիտ պիր դըշ իթմէկէ պաշլամըշ տըր։

«Դէնէրալ գոնթ Ինեաթիէֆին Գիեվ վալիլիկինէ թային օլունմասը մուհագգագ կէօրիւնիյօր։»

—=—

Մոնոպոլ կաղէթասընտա շու ֆգրա կէօրիւլմիշ տիր.

«Յէվրիշ բաշա՝ Արնավուտ հէյէթը իթթիհատիյէսինին ռուէսասընը Շգօտրատա թօբամըշ վէ Յուլչինօնընն պիլա թէէխիր թէսլիմ օլունմասը լազըմ կէլտիկինի պէեան իթմիշ տիր. զիրա հիւքիւմէթը Սէնիկէի Օսմանկէ՝ չէհրը մէզգիւրը տէվլէթլէրէ թէսլիմ իթմէք արզուսընտա տըր։ Ռուէսաի միմալիէյհիմ՝ զաթը Շահանէեէ սատրգ թէպա օլմալարը իլէ պէրաբէր, իսթեր Խրիսթիյան օլսուն իսթեր Միւսլիման, հէր քիմ քէնտի միլլիյէթինին թախրիպի սատատընտա պուլունուր իսէ, անընն ալէյհինտէ քէնտի գանլարընը տէօքէրէք մէմլէքէթլէրինի մուհաֆազա իտէճէքլէրինի ճէվապն պէեան իթմիշլեր տիր։»

—=—

Վիէննատան 8 Նոյեմբեր թարիխյէ քէչիտէ օլունան պէր թէլէկրաֆա կէօրէ, Բէթերսպուրկ դապինէթօսը՝ Եունան մէսէլէսինի Օսմանլըլարը հոկտեմբեր 3 թարիխի նօթա իլէ թէքլիֆ իթտիքլերի խաթիր հուտուտ էսասը իւզերինէ վէ պիր սուրէթը տօսթանէտէ թէսվիյէեէ սուհուլեթ վերմէք թէքլիֆինտէ պուլունմաղա գարար վերմիշ տիր։ Ավսթրիա խարիճիյէ նազրը Պարոն տը Հայմէրլէ՝ պու թարզ իւզրէ Բուսիանընն մուամէլէթը վագբասընը իլթիզամ իթմէեէ գարար վերմիշ տիր։

—=—

Բուլգարիէ Գօրէսբոնդէնցին նոյեմբեր 8 թարիխի նիւսխէսինտէ օգունտուղունա կէօրէ, ինկիլթերրանընն Աթինտ սէֆիրի՝ ալտընը թալիմաթ մուճիպինճէ, թիւրքիա ալէյհինտէ պիր մուհարեպէեէ կիրիշմէմէք վէ տէվլէթլէրէ ինկիլթերրանընն մուավենէթինէ պէքլէմէսինի, Եունան հիւքիւմէթինէ ահտ իթտիրճէճք տիր։

—=—

Բէթերսպուրկ 8 Նոյ.—Մուհաքէմէի սիյասիյէնին իպթիտասընտա գրաթ օլունան իթհամատէն անլաշըլըգընա կէօրէ, գըշ սէրայընտա վուգու պուլան սուի գաստրն միւթճասըրը՝ ըմթէֆան թալթուրէն նամընտա վիաթգալը պիր քէօյլիւ տիր։ Միւթթէհիմի մէրգում՝ Պաթէշգօֆ նամը իլէ սէրայը մէզգիւրտէ մարանկօզլուգ իթմէքտէի միշ։

—=—

Ռուսիատան ալընան մալիումաթ կէօրէ, թիւրքմէնլէր Բանի ալէյհինէ ազիմ պիր թասարրուզտա պուլունմուշլար իսէ տէ, պու մուհարեպէ հագգընտա հիչ պիր թաֆսիլաթ վիրուտ իթմէմիշ տիր։

—=—

Մոնոպոլ կաղէթասը Պէրլինտէն ամիտէքի թէլէկրաֆը ախղ իթմիշ տիր.

«Զանն օլունտուղունա կէօրէ, ինկիլթերրա, Ֆրանսա վէ Ավսթրիա միւթթէֆիգէն հարեքէթ իտուպ, Պալգանլարտա պիր հէյէթ իթթիհատիյէ թանզիմ, վէ Արնավուտլըզը տա Նիմ միսթագիլ օլարագ հէյէթը մէզգիւրէյէ տախիլ իլէմէկէ չալըշըյօրլար իմիշ։»

—=—

Լօնտրա 6 Նոյ.—Մարգիտ Ռիբոն կէլէճէք հաֆթանընն իլք կիւնլերինտէ Լահօրտա պէօյիւք պիր մէճլիս ագտ իտէճէք, վէ պու մէճլիստէ Աֆղանիսթան մուհարեպէսի էսնասընտա իյֆաի խրամէթ իթմիշ օլան Բէնճապ վէ մահալը սարիէ բուէսասընա բիւթպէլէր վերիլէճէք տիր։

—=—

Ալաֆրանկա Նոյեմբերին Յինտէ Տրպլինտէ զրրաաթ ճէմիյէթը իթթիհատիյէսինին ագտ իթտիյի ֆէվգէլատէ պիր մէճլիստէ, Մ. Բարնել՝ իրլանտալը մաղնուն ալէյհլերին մուհաքէմէսի պիլա թէէխիր իճրա օլունմասը իչուն թաղերիգ գուլլանըլմասը իգթիզա իթտիկինի պէեան իթմիշ տիր, զիրա հիւքիւմէթ մաղնուն ալէյհ պուլունան իրլանտա մէպուսանընն բարլամէնթօ միւզաքարաթընտա հաղը պուլունմալարընա մանի օլմագ մագսէտիյլէ մուհաքէմէլերինի փետրուար այընա գատար սիւրիւքլէմէք նիյէթինտէ տիր։

Բօմբէա միվասէլէթ իտէն իրլանտա բիսգոպոսլարը՝ իրլանտատաքի ահվալը սիյասիյէ հագգընտա Բաբա հաղրէթլէրինէ պիր մուիթիրէ թագտիմ իտէճէքլէր տիր։

—=—

Կէլն կաղէթասը տէյօր քի, մալիումաթը սէվսուգէսի օլան պէօյիւք պիր զաթըն պէեանընա կէօրէ, Ֆրանսանընն Աֆղանիստա մուգիմ եէնի սէֆիրի գօնթ տը Մույ հէյման հարֆը հարֆընա աթիտէքի թալիմաթը ախղ իթմիշ օլմաղլա, Նիմ բէսմի սուրէթտէ Եունան վիւքէլասընա թէպլիղ իտէճէք տիր։

«Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ Եունան իչին էլինտէ կէլտիկինի եաբմըշ վէ անընն հագգընտա օլան պէճիւմէ թէվէճճիւ հինի պագը սագլամըշ տըր։ Էկէր պու թարիգտէ պունտան զիեատ պիր չէյ եաբմամըշ իսէ, սէպէպի քէնտի տախիլ բուիթիգասը օլմուշ տըր։ Լաքին Եունանիսթան չուրասընը էյի ֆարգ էթսին քի, Ֆրանսա՝ ճամը պիր էլմասա չըզմըշ տըր։ Շիմտի Եունան իթինճէ, պիլա միւշքիլաթ ճամ տիչէճէք տիր։»

—=—

Գասթէնուօվսան 8 Նոյ. Թարիխյէ Ավսթրիա կաղէթալարընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, արթգ չամաշը երգամագ իչուն պիլէ գարայա էնմէմէլերի՝ Ֆրանսըզ, Ինկիլիզ վէ Իթալիան սէֆիրնէլերինին թայիֆէլերինէ էմր օլունմուշ տըր։ Էքմէքճիլեր պիլէ սրբարըշ օլունան էքմէքլէրինի թէսլիմ իթմէք իւզրէ էմր ալմըշ օլտուգլարընտան, պու հայտէ միւշթէրէք տոնանմանըն եագընտա հարէքէթ իտէճէկի ֆարզ օլունմագտա իմիշ։

ՄԸՍԸՐ

Թայմ մուխպիրինին իսքէնտէրիյէտէն կէօնտէրտիյի պիր մէքթուպկէօրէ, Մըսըր հիւքիւմէթի նուֆուսը էհալինին թատատը խուսուսընտա Շարգ ագվամընընն էքսերիսինտէ պունլան իթթիգատը պաթըը պու տէֆա տէֆ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Պիր թահրիրը նուֆուսը ումումի իճրա օլունմասը իչուն էմրը բեսմի սուտուր իթմիշ օլմաղլա, պունուն թէշէպիսինէ պիր վասըթտան հասէնէ պունմագ իչուն պիր գօմիսիօն թային օլունմուշ տըր։

Մըսըրը նուֆուսը էհալիսի չօգ տէֆա թախմին օլունմուշ տըր։ Ֆագաթ պու կիւնէ գատար տօղրու պիր օթաթիսթիգ ճէվվէլի եաբըլմամըշ տըր։ Նիլ նէհրինին սէվահիլինտէ քեահն էհալի պայշճա տէօրթ գըսմա միւնգասէմ օլուպ, պունլար՝ Ասրապ, Թիւրք, Գրպթի վէ Շարգտա տօղմուշ Էվրօբալըլարտան իպարէթ տիր։

Ամրունը թահթը գօմանտասընտա վէ 640 սէնէսինտէ գրթահ մէզգիւրէյի զայթ ու իսթիլա իտէն Արապլարը իլք զիւրրիյէթլէրի՝ Մըսրը էհալիսինին էքսերիեէթինի թէչքիլ իտուպ, չօգ եէրտէ տէրքի պու էհալի պուլը. մագտա տըր։ պունլարըն տա պիր գըսմը ֆէլահ եախօտ եէրլի վէ պիր գըսմը տա պէտէվի եախօտ կէօչէր էվի տիր։ Էլան պունլարըն մըգտարը 4 միլիօնը միւթէճավուզ տըր։

Գրպթիլեր՝ էղմինէի գատիմէ Մըսըր գավմընընն ճինսինտէն օլուպ, պու կիւնքի կիւն պունլարըն մըգտարը 150000 նուֆուսա պալիղ օլմուշ վէ 10000ի գահիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տըր։ Թիւրք վէ Էվրօբալըլար ասխի սէքիզ վէ եաօնար պին նուֆուստան իպարէթ կէօրիւնմէքտէ տիրլեր։ Մըսըրըն մալիյէ նազրը թարաֆընտան 1873 սէնէսինտէ նէյը օլունան բաբօրթայա կէօրէ, իւլքէի մէզգիւր էհալիսի ճէման 3,200,000 քիչիտէն իպարէթ տիր։

ԳԸԹԼԸԳ

Վան գահթէտէկեան գօմիսիօնընտան մէլլի մէրքէզ իանէ գօմիսիօնընա մէվրուտ պիր թահրիրաթը սուրէթի մանթպասմըգա իրսալ օլունմաղլա, այնէն տէրճ օլունուր.

Մեծ. Սերովբէ էֆէնտի կիւլպէնկեան, Ատենապետ Հայաստանի Սովելոց խնամող կեդրոնի ընդհանուր ժողովոյ։

Մեծապատիւ Տէր.

Ստացած եմք Ձեր 934 թուահամար և Օգոստոս 3/17 ամսաթիւ, և 1006 թուահամար, և Օգոստ. 12/24 ամսաթիւ երկու նամակներ։ Ներփակեալ գտանք բաշխման միջազգային ցանցաժողովին Ձեզ ղրկուած Օգոստոս 9 ամսաթիւ մի նամակի պատճէնն. նոյնպէս և Օգոստոս 20 և 22 ամսաթիւ Ձեր տուած երկու հեռագրոց պատճէններն որոց արդէն պատասխանած եմք։

Վանայ քիւրդերին և Կարնոյ սոնաքրին մէջ եղած տարբերութիւնն և մեզ յանձնուած ցորենի և գարիի քանակութիւնն յայտնած եմք Ձեզ արդէն երկու չաբաթ յառաջ Օգոստոս 27ին Ձեզ գրած 1863 թուահամար նամակով։

Արդէն Գոյությունեան Մեծ. քերովբէ էֆէնտին և Մասնաժողովս յայտնած եմք Ձեզ թէ Վասպուրականի մէջ տիրող ընդհանուր սովին առաջն առնելու համար առնուազն 11.000 օսմ. ոսկիի պէտք կայ. բայց այդ ենթադրական և առնուազն եղած մի հաշիւ է։ Սովելոց ճիշդ թիւն յայտնել կարելի չէ, զի սոքա որք այսօր ունին մի քանի շաբթուան ուտելիք, մեզ չեն մոտենար շատ. իսկ իրենց ունեցած ուտեստն սպառելէ յետոյ՝ խեղճ անօթի և սովամահ վիճակի մէջ կը թափին Մասնաժողովոյս վրայ որով հետզհետէ կը ստուարանայ միշտ սովելոց թիւրն և ճիշդ հաշիւ մը ունենալ կարելի չլինիր, իրողութիւններն ցոյց կտան որ Սովելոց թիւն հետզհետէ շատ պիտի աւելնա և առաջիկայ տարին քան զանցեալն աւելի սովլինիլ կը վախցուի։ Մեք մեր ցոյց տուած հաշուին մէջը նաև չափազանցութիւն չտեսէ զատ՝ առնուազն հաշիւ անելով ենթադրական կերպով փութացած էինք Ձեզ յայտնել եղելութիւնն, որպէս զի ապագայ քարեաց համար պատասխանատու չմնամք, և այժմէն լինին հարուածելի եաբըլմամըշ տըր։ Նիլ նէհրինին սէվահիլինտէ քեահն էհալի պայշճա տէօրթ գըսմա միւնգասէմ օլուպ, պունլար՝ Ասրապ, Թիւրք, Գրպթի վէ Շարգտա տօղմուշ Էվրօբալըլարտան իպարէթ տիր։

Ամրունը թահթը գօմանտասընտա վէ 640 սէնէսինտէ գրթահ մէզգիւրէյի զայթ ու իսթիլա իտէն Արապլարը իլք զիւրրիյէթլէրի՝ Մըսըր էհալիսինին էքսերիեէթինի զայթ ու իսթիլա իտէն Արապլարը իլք զիւրրիյէթլէրի՝ Մըսըր էհալիսինին էքսերիեէթինի թէչքիլ իտուպ, չօգ եէրտէ տէրքի պու էհալի պուլը. մագտա տըր։ պունլարըն տա պիր գըսմը ֆէլահ եախօտ եէրլի վէ պիր գըսմը տա պէտէվի եախօտ կէօչէր էվի տիր։ Էլան պունլարըն մըգտարը 4 միլիօնը միւթէճավուզ տըր։

Գրպթիլեր՝ էղմինէի գատիմէ Մըսըր գավմընընն ճինսինտէն օլուպ, պու կիւնքի կիւն պունլարըն մըգտարը 150000 նուֆուսա պալիղ օլմուշ վէ 10000ի գահիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տըր։ Թիւրք վէ Էվրօբալըլար ասխի սէքիզ վէ եաօնար պին նուֆուստան իպարէթ կէօրիւնմէքտէ տիրլեր։ Մըսըրըն մալիյէ նազրը թարաֆընտան 1873 սէնէսինտէ նէյը օլունան բաբօրթայա կէօրէ, իւլքէի մէզգիւր էհալիսի ճէման 3,200,000 քիչիտէն

ամեն կողմեր յատկապէս գործակատարներ ղրկած է Ժողովրդեան ճիշդ վիճակագիրը (սթաթիսթիք) ձեռք բերելու համար, իւր մանրամասն պարագայներով։ Նոյն անձանց. յանձնարարեցինք նաեւ որ իրենց բաժին ինկած գաւառին մէջ սովամահ եղողներու ճիշդ թիւն ստուգեն և նշանակեն իրենց ձեռք յանձնուած տետրակին մէջ։

Տեղեկութիւն ուղած էք թէ ոսկին 105 ղրուշի հաշուով 40 օխան 80 ղրուշի կառավարութենէն գընուած ցորենին քաղաքէ՞ն թէ գիւղերէն գնուած է, և ո՞ր տեղւոյ համար է։ 700 կ. Պօլսոյ քիլէ ցորենն քաղաքիս մէջ եղած արքունի ամբարէն առնուած է, մեացած 1243 կ. Պօլսոյ քիլէ ցորենն ալ Գաւաշէն առնուած է։ Այս ցորենն սերմնցուի համար չէ, այլ քաղաքացի և հոս գտնուող գաղթական սովելոց տրուելիք օրական հացին համար է։

Հեռագրոց նկատմամբ կը փութամք Ձեզ յայտնել գոհութեամբ որ առ այժմ սկսած են ձրիապէս ընդունել Մասնաժողովէս թէ ի կ. Պոլիս և թէ չրջակայ տեղեր քաշուած հեռագիրներն։ Սեպտեմբեր 1, 6 և 7 ամսաթիւ Ձեր երեք հեռագիրներն ստացած եմք այս չաբաթ որոյ պատճէններն ներփակուած են։ Մեր կողմէն ալ օգոստոս 28 ին, սեպտեմբեր 4 ին և 11 Ձեզ երեք հեռագիրներ տուած եմք որոց պատճէններն եւս ներփակուած են։

Բաշխման միջազգային յանձնաժողովոյ համար՝ Մասնաժողովոյս ատենադպրին անդամակից ընտրուիլն ծանուցած էք. բայց նոյն միջազգային յանձնաժողովէն դեռ պաշտօնական գիր եկած չլինելով վանի մէջ իւրեանց անդամակցաց, դեռ յարաբերութեան ըսկըսած չեն նմա հետ։

Գերապատիւ Գարեգին վարդապետ Սրուանձտեանց անցած չորեքշաբթի օր (սեպտ. 3) ողջամբ հոս հասաւ։ Նորին Գերապատուութիւն իւր պաշտօնին սկսած է, աջակցելով Ամենապատիւ Խըրիմեան Սրբազան Հայրիկն, որոյ համար մեծապէս գոհ և ուրախ եմք։

Ընդունեցէք մեծապատիւ Տէր, մեր խորին յարգանքներ։

10 Սեպտեմբեր 1880

Վան։

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Տիարպէքիր առաջնորդաց Գեր. Փիլիպպոս Սրբազան հաղորդելով Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութիւնը նա տօգուտ ճիլա քիթապ իհտա իթմէսիյէ պէրաբէր աթիտէքի թէշվիգնամէյի տաքի իրսալ իթմիշ վէ պունուն պիր սուրէթի եէտիմիզէ կէշվիզ օլտուղընտան մաէլմէմնունէյէ այնէն տէրճ իտէրիկ։

11 հոկտ. 1880 ի Քաղկեդոն

Ազգանուէր միութեանդ Հայրենասիրական ողջոյն.

Ձեզ՝ որ կրթական Առաքելուհիներ էք մեր Հայաստանեայց հարի կրթաշէրկ օրիորդաց և լուսակարոտ քերց, եռանդաւառ կընձայի իմովանն քաջալերել, ի Տիգրանակերտ՝ իմ Եպիսկոպոսական վիճակիս մէջ Ազգանուէր-Հայուհեացդ օգտաշատ և մեղուանման Ընկերութեան մէկ գործունէութեան թէմը՝ մէկ օժանդակ ճիւղը հաստատելով։

Ցարաբաղդաբար, աշխարհվարական բարձրագոյն նկատողութիւններ առ այժմ խոչընդակ եղան մեր վերադարձին։ Այլ սակայն մեր իղձերու իրագործումը ապագային թողով՝ կուգամ այսօր Ձեր Ընկերութեան քանի մը քաջալերական խօսք ուղղել։

Ազգանուէր-Հայուհի՛ք.

Ցեղափոխական դարու մը վերջերը կը գտնուինք, ուր զօրանոցներու տեղ՝ դպրոցներ կը հաստատուին, ուր սուրին դէմ իմացականութիւններ կը շողշողան։ ուր թնթանոթը կը լռէ, և դիւանագիտութիւնը կը խօսի, ուր կրսեմ, վեհապետութիւնը՝ հասարակաց կարծեացն է, առաքելութիւնը գրագիտաց, իրաւունքը՝ ժողովրդականութեան, և անմահութիւնը՝ տպագրութեան, այսպիսի դարու մը մէջ՝ անտարբերութիւնը ռճիր է, անշարժութիւնը՝ մահ։

Կրթական միութիւնները՝ ազգին այսօրուան վիճակին մէջ մինակ ազգային յառաջադիմութեան իրական տարերքն են։

Ապագային յաղթութիւնը՝ կրթական մարմնոց ձեռօք պիտի կատարուի, կուզէ այդ մարմինը կազմողները իգական սեռէ ըլլան, կուզէ արական։

Այն օրը մեզի համար սուրբ թուական մը պիտի ըլլայ, երբ այս սկզբունքը ընդհանրանայ և տիրող կարծիք դառնայ։ Դուք գիտէք որ Հայաստան աշխարհ դեռ տգիտութեան խոր վիրապին մէջ կը հեծէ։

Եւ այսօր, ըստ որում Հայաստան բառը՝ սոսկ աշխարհագրական բառ մը չէ ըստ դիւանագիտութեան, պէտք է որ դայն Հայութեան գերեզման ընել չտալու համար՝ մեր տարաբաղդ քոյրերը, մայրերը այժմէն կրթենք, լուսաւորենք։

19ՐԴ ԴԱՐՈՒ ՏԱՊԱՆԱԿՆ ՈՒ ՀԸՐԵՂԷՆ ՍԻՒՆԸ՝ մտաց լուսաւորութիւնն է։ Թո՛ղ Ձեր բացած կըրթարանները, մարզարանները Հայաստանի աղջկանց լուսոյ Պրոպատիկն ըլլայ։

Հայրենեաց համար ազգանուէր ըլլալ փառք է. այլ քանի՞ աւելի փառք է Հայաստանի աւերակաց մէջէն ԱԶԳԱՆՈՒԷՐՆԵՐ յարուցանել։ Այս չէ՞ ճշմարիտ մեծագործութիւնը։

Բիւզանդեան Ազգանուէ՛րք, ո՞ր Հայուն սիրտը չբերկրիր, չխանդաղատիր, երբ դուք այսօր լոյս կը սփռէք այն տեղերը՝ ուր մթի արեան ծարաւի տգիտութիւնը դարերով թագաւորած է, ուր սկզբունքի տեղ արմատացեալ զեղծումներ, նահապետական նախապաշարումներ տիրած են։

Բազմապահանջ ժամանակիս նըշանաբանը՝ զեղծմանց, նախապաշարմանց ջնջման համար՝ միակ դարման, լոյս ծաւալիլը գտած է։ Լուսով մութը պիտի փարատի հարստահարութիւնը դադրի, շարիքը վերջանայ, և Հայաստանի ներկայ համատարած տապնապը՝ նիւթական սովը, մտաւորական սովին հետ անհետի։

Բայց գիտէ՞ք որ Հայրենիքը իւր Հայրենասուէրները. Ազգը՝ իւր Ազգանուէրները չուտով չը քաջալերեր, չի խրախուսեր։ Երբեմն պէտք է տոկաք հայածանաց ալ, չարչարանաց ալ։ Այս իսկ է Ձեր վարձը, Ձեր խոթանը։

Սակայն չըլլայ որ յուսահատիք, կասիք։ Ամեն բանէ յառաջ՝ զոհողութեան գիտութիւնը ուսէք։ Պատրաստուեցէք կուրծք տալու կծու քննադատութեանց, տոկալու՝ անիրաւ յարձակմանց, համբերելու՝ վարկաբեկի հայածանաց և հանդուրժելու՝ խաչակրանաց։

Բայց երանի՜ Ձեզ որ դուք չաւուր էք. և չատերդ՝ մէկ էք։

Ո՛ն, հապա, ընդարձակեցէ՛ք Ձեր թեւերը, ձեր ճիւղերը, ձեր լուսարանները։

Ամենուրեք ծաւալեցէ՛ք ուսման սերը, գիտութեան ճաշակը։

Առաքելուհիներ ղրկեցէ՛ք Հայաստան քարոզելու դարուս նոր հանգանակը։

Հայաստան՝ ամեն ժամանակէ աւելի, ղարդիս, ինչպէս առաքեալներու, նոյնպէս առաքելուհիներու կարօտ է։

Հերիւք նախապաշարում, հերիւ՛ք Ասիական անհոգութիւն։

Քիչ մ՚ալ չարժում, քիչ մ՚ալ խլրտում։

Շարժո՛ւմ կրթական խլրտո՛ւմ յառաջադիմական։

Արանց չկրցածը՝ դուք կարող էք ընել, վասն զի դուք աւելի անկախ էք քան այրերը։

Ընկախութեամբ յառաջ տարէք ուրեմն մտքի անկախութեան խնդիրը։

Ամեն. Ս. Պատրիարքին՝ Հայրենեաց պաշտպանին չնորհած բարձր պաշտպանութենէն օգտուեցէ՛ք, որ մեծ երաշխաւորութիւն կընծայէ Ձեր ընկերութեան շարունակութեանը և ապագայ յառաջադիմութեանը։

Ես այսօր ճանապարհորդ եմ։ Բայց ուր որ երթամ, Ձեր անունը պիտի հռչակեմ, Ձեր գործքերը պիտի դրուատեմ և Ձեր ընկերութեան նպատակն ու օգտակարութիւնը պիտի աւետարանեմ։

Ազգային ապագայ երջանկութիւնը Ձեր ձեռներէն ընդունելու համար ունեցած հաւատքս ինձ այսպէս խորհրդածել կուտայ այս հրաժեշտի՝ մեկնումիս վայրկենին։

Աներկայ եղի՛ք, որ ազգային վերածնութեան պատմութիւնը՝ իւր բարերարները, լուսաւորութեան սատարող միութիւնները՝ յիշած ժամանակ Սէնէկա, Հուրոնց, Համաշէրեան, ՍինէՓերեանց, Սահակեան, Ընդերցողաց, Անդնոսեր, Հայկազեան, Մէսրոպեան, Խիզանոս, Աշխարհաբերաց, Արուեսթաբեր ևն. Ընկերութեանց համար ոսկեզոծ էջեր պատրաստած ատեն, չպիտի մոռանայ նաեւ ձեր Ազգանուէրներ անունները ալ փառաւորապէս յիշատակելու։

Վերջապէս, եթէ կ՚ուզէք ընդփոյթ ժամանեցի՛ նաւահանգիստ, կ՚ուզէք վազվազել այն երանութեան մէջ, ուր այսօր կը գտնուին Ամերիկա, Անգղիա, Զուիցերը և Գերմանիա, օ՜ն անդր աչխատեցէք։

Աշխատանքը ազատ է, ինչպէս ըսաւ եկեղեցւոյ Ս. Հայրերէն մին՝ Օգոստինոս։ Ինչպէս քարոզեց մի Լենոն պատգամ՝ թէպետ և տարբեր բառերով՝ նշանաւոր տիկին մը, Մատամ Օգկուր։

Եւ ես չեշտելով առ Ձեզ, ո՛վ Ազգանուէր Հայուհի՛ք, Ֆրանսացիոյն մեծահամբաւ լուրջ ատենախօսին պէս, որ 1848ին օրէնդիր ժողովին մէջ «Սի՛րա, սի՛րա, միշտ սի՛րա» կաղաղակէր։ Ես ալ անարժանաբար այսօր յիշեալ պատգամախօս Գաղղիացիին տակաւ արձագանք ըլլալով՝ նոյն սիրտը, նոյն զգացումը կը մաղթեմ Ձեր ընկերութեան անձնիւր ազնուուհի անդամուհեացդ համար, որպէս զի Հայրենիքի քոյրերը ընդ փոյթ կրթէք, ընդ փոյթ լուսաւորէք, և անոնց նախախնամական կոչման գիտակցութիւնը սովրեցնելով մարդկութեան ասպարէզին մէջ իրենց ստանձնած դերը՝ Հայկական արիութեամբ անթերի կատարեն, լուսամիտ երախաներ ընծայելով Ազգին, ազատութեան եռանդուն զինուորներ և յառաջադիմութեան քաջալանջ շահատակներ յարուցանելով Հայ—Հայրենեաց։

Ընդունեցէ՛ք առ այժմ սրտեռանդն մաղթանաց հետ մեր դուշնաքեայ նուէրը, որով մնամ

յաւէտ աղօթարար

ՓԻԼԻՊՊՈՍ ԵՊԻՍԿ.

Խ. ՆԱՃԱՌԵԱՆՑ

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Օն կիւն գատար մուգատէմ քեաղրտխանէ ճիվարընտա մանթաբ թօրլամայա կիթմիշ օլան ֆէրի քէօյիւ պիր Լէէ՝ հէնուզ խանէսինէ ավանէթ իթմէմիշ տիր։

—=—

Զըգան բէնչէնպիհ սապահըսը Բանկալթի ճատատէսինէ սիւրաթլա կիթմէքտէ օլան պիր գօնագ արապասը՝ պիր դատընը չիյնէյիպ զէտէլէմիշ վէ արապաճը ֆիրար իլլէմիշ տիր։

—=—

Բում բաթրիգխանէսինին Աէրիս Նամ Բում կազէթասընտա օգունտուզունա կէօրէ, հիւքիմէթը Մէնիյէ թարաֆընան Բում խասթախանէսինէ եէվմիյէ վէրիլմէքտէ օլան 55 գրյէ էթ վէ 75 գրյէ էքմէք թայինի գաթ օլունմուշ տըր։

—=—

Կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսի պիրինճի սըր քեաթի չի գօնթ տը Մանթօլն արապաեա բաքիպէն Պէյ օղլունտան ուշաղը իլէ պէրապէր թարապիայա կիթտիկինտէ, թարապիայա եագըն պիր մահալտէ պէկիրլեր իւրքէրէք ալապիլտիկինէ գօչմաղա պաշամըշ օլուգլարընտան, միւշարէլէյհ գօնթ պու թէհլիքէտէն գուրթուլմաղ իչիւն քէնտիսինի արապատան տըշարը աթմըշխսէ տէ, պաշը խայլիճէ զէտէլէնմիշ տիր։ Լաքին ուշաղը եէրինտէն դըմբլտանմամըշ օլուղունտան, պիր չէյ օրմամըշ տըր։ զիրա պէկիրլեր եօրուլարագ նիհայէթ քէնտի քէնտիլէրինէ տուրմուշլար տըր։

—=—

Իսկէնտէրիյէտէն Էվբօբա կազէթալարընա եաղըլտըղընա կէօրէ, Սուրիյա վալիսի Ահմէտ Համտի բաշա հաղրէթլէրի իսթիֆա իթմիշ իսէ տէ, Պապը Ալի իսթիֆասընը գապուլ իթմէմիշ տիր։

—=—

Մանապտ կազէթասընդն Պէրլինէն ալաբղը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ։ Պապը Ալի՝ եէնի խարբիյէ միւշավիրի Մ. կէշէրէ պիր թէլէկրաֆ քէշիսէ իսէրէք սէրիէն մէմուրիյէթի պաշընա կէլմէսինի իսթար իթմիշ տիր։ Պապը Ալի՝ այնի թէլէկրաֆտա Ցէրասատէթ կէօմրիւք իտարէսինտէ գուլլանըլմաղ իւզրէ Ալէմանիա հիւքիւմէթինէն Բրուսիալը պիր մէմուր տա թալէպ իթմիշ տիր։

—=—

Գօսթանդին Դարթէօտօրի էֆէնտի ալաֆրանկա նոյեմբերին 25ինտէ իճթիմա իտէճէք օլան թունա մուսթէլիթ գօմիսիոնընա հիւքիւմէթը Մէնիյէ թարաֆընան մուրախաս սըֆթաթը ալը հաղրը պուլունմաղ իւզրէ պուհաֆթա բօսթասը իլէ Գալասա միւթէվէճճիհէն Ցէրասատէթէն հարէքէթ իլլէեճէք տիր։

—=—

Գօնթ Հացֆէլտի թահգիր ի. տէն իւշ զապիթի մուհաքէմ իթմէք իչիւն թագսիմ գըշլասընտա թէրթիպ իտիլմիշ օլան տիվանը հարպ՝ ճէզանրն էն պէօյիւիւնէ գարար վէրէրէք, մէրգում զապթանրն բիւթպէլէրինի ալմըշ վէ պիր սէնէ մահպուսիյէթէ հիւքմ իլլէմիշ տիր։ Ալէմանիա սէֆարէթ թէրճէմանը Ցօքթօր Շրէտէր տիվանը մէզքիւր միւզաքէրաթընտա հաղրը պուլունմուշ ըրը։

—=—

Զըգան սալը ագչամը Սթամպոլա Ուն գարան ճիվարը սաքինլէրինտէն Սիլիվրիի Սիւլեյման նամընտա պիրի քէնտի քէնտինի զէհիրլէյիպ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—=—

Գուրիյէնին պէյանընա կէօրէ, Աբրահամ բաշա հաղրէթլէրինին Պէյսիւք տէրէտէ վագը գօնաղընդն աշճրը ուսթա վիչէն, կէչէն կիւն քէնտիլէրինէ եէվմիյէ վերտիյի եէմէյին քիֆայէթսիզլիյինէ վէ ֆէնալըղընտան չիքեայէթ իտէն գօնաղրն իքի պէքճիլէրի իլէ գավկայա թուրթուլուպ, մէրգում պէքճիլէրտէն խաչատուր պըշաղընը չէքերէք աշճրյը պաճաղընտան ճէրհ վէ ֆիրար իլլէմիշ տիր։ Մէճրուհէն եարասը աղրը օլմայրպ, ճարիհ տաքի երթէսի սապահ տերտէսթ օլունմուշ տըր։

—=—

Թերէ պաշընտաքի Ալթընճը տարէրի պէլէտիյէ պաղչէսինին տուխուլիյէսի իչիւն պու տէֆա ապօնրման ուսուլինին իթթիխազընա տա գարար վէրիլմիշ օլուպ, չէօյլէ քի պիր քիչի իչիւն սէնէտէ իւչ Օսմանլը լիրասը վէ օն եաշընտան աշաղա օլան պիր չօճուգ իչիւն սէնէտէ պիր լիրա վէ պիր

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ԼՈՒԻ

ՎԷ

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ԻԹԹԻԼԱԼԸ

(ՐԷՎՕԼԻՈՒՍԻՕՆ)

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄՕ

ՕՆ ԻՆՁԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

(967 Ն-Դէօրան տէվրմ)

Ֆանն տը լա Մօթ՝ գրալիցայա թագտիմ՝ օլունտրզընտան պէրու, Մարի Անթօանէթին էօնիւնտէ Մ. տը Բօհանընն իսմինի չօգ տէֆա եատ իթմիշ, վէ տէյիլ եալընը զբիւշման օլմուշ պիր ատէմ, իլլա էն միւթի վէ էն բիայէթքեար պիր աշըգ կիպի կէօսթէրմիշ իտի։ Գրալիցա պու իսմի էվվէլա ատա վէթլէ, պատէհու ֆիւթուրսըզլըգէա տէյնէմիշ իտի. սօնդրա նի. հայէթ պու իսմէ թէպէսսիւմ իթմիշ իտի, զիրա ֆէլսէֆա-ինէ քէլիմաթը իլիթիֆաթքեարանէ միւթէմատիյէն սէօյլէնինճէ, պիր դարը իսթէր բրէնսէս օլսուն, իսթէր գրալիցա, մութլաղա օ քէլիմէլերին թէէսիրինտէն գուրթուլմաղ։

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըգը վէճհէլէ, ֆանն տը վալօա՝ Գարտինալ տը Բօհան իչիւն գրալիցայը նէ գատար եումուշատըը, վէ եախօտ էօյլէ զանն իտէր իտի ի. սէ, կէլիպ մումահիլէյհ գարտինալ բրէնսէ խապէր վէրիր իտի. օ տա եավաշ եավաշ պիր կիւն Ռիշլիէօ վէ Մազարէն գարտինալլարընն Օն իւչիւնճիւ Լուի վէ Ան տ՚Օթրիշ եանընտա օյնատրգ. լարը բոլը օյնարըմ խիւլէսընա տիւշէյօր իտի։

Գրալիցա՝ կէրտանլրգ հագգընտա պու թէէսիւֆի պէյան իտինճէ, ֆանն տը լա Մօթ պիր բան գուրտու։

Պու գատըն՝ էնթրիգաճըլըգընտան նաչի, մէզքիւր բլանը պիր ուճատան պիր ուճա, եանի խիյաֆտան սըրգաթա գատար թէրթիպ իթտի, եախօտ, նասըլ օլուրսա օլսուն պունտան պիր մրգտար ադչէ գաղանճ կէօրէրէք, իչէ կիրիչտի։ Ֆանն տը վալօա պունու սէօյլէյէպիլիր իտի, լաքին սէօյլէմէտի։

Շիմտի բէսմէն նէ ճէրէյան իթտի իսէ, անը հիքայէ իտէլիմ։

Գօնթէս տը լա Մօթ պիր սապահ Պէօհմէր վէ Պասանժ նամ ճէվահիրճիլէրէ միւրաճաաթ իտուպ, խապէր վէրտի քի, գրալիցա կէրտանլրզը սաթըն ալմագ իսթէյօր, լաքին ագչէսինի վատէ իլէ թէէտիյէ իտէճէք տիր. պունտան մաատա գրալիցա պու միւպայէանը բէք սըրը սագլամասընը տա թալէպ իթմէքտէ տիր։

Ճէվահիրճիլէր՝ գրալիցանը զիհնինտէ վուգուա կէլէն թէպէտիւյատէն տօլայը քէնտիլէրինի պախթիյար ատտ իթտիքլէրինի, վէ գրալիցա հաղրէթլէրինին պիր սէօղիւ իլէ վէ թէէտիյէ վատէլէրինի տէ քէնտիսինին թային իթմէսիյլէ վէ եախօտ Մապէյնտէն պիր բիճաղը քէֆալէթի իլէ կէրտանլրզը վերմէկէ հաղրը օլտուգլարընը Մատամ տը լա Մօթա ճէվապէն պէյան իթմիշլէր տիր։

Մատամ տը լա Մօթը խաթէտիկի տէ պու իտի։

Մումահիլէյհա գատըն գարտինալ տը Բօհանընն խանէսինէ գօշտու, վէ գրալիցայա մէշհուր պիր խըտմէթ իտէպիլէճէկինի մումահիլէյհ գարտինալա պէօյիւք պիր սատէթ մագսմընտա խապէր վէրտի։

Մ. տը Բօհան ճան ու կէօնիւլտէն գրալիցա հաղրէթլէրինէ իյֆաի խըտմէթ իթմէկէ հաղրը վէ միւհէյեա օլտուղընը պէյան էյլէտի։

Պունուն իւզէրինէ Մատամ տը լա Մօթ՝ գրալիցանընն ալաճաղը. սը օլմաղա մուվաֆֆագ օլտուղընտա ալա պիր մէվգիէ իրմիշ օլաճաղընը գարտինալա անլաթտը։

Մումահիլէյհ բուհպան կիպի հըրսը շանը վէ եախօտ աշըգ պիր ատամ իչիւն պու մէվգի հագիգաթէն բէք ալա պիր մէվգի օլտուղընտան, գապուլ իթտի, տերհալ ճէվահիրճիլէրէ գօշտու, վէ միւճէվհէրլի կէրտանլրզը քէնտի հիսապընա սաթըն ալաճաղընը պէյան էյլէտի։

Բէշինէն իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ վէրիլէճէքտի, վէ տիկէր պիր միլեոն տէօրթ եիւզ պին ֆրանգ՝ պէհէրի իւչ եիւզ էլլի պին ֆրանգլըգ վէ իւչ այտան իւչ այա տէօրթ միւսավի թագսիթլի պիլէթլէրլէ թէսվիյէ օլունճագ. ը։

Էլլի պին ֆրանգ տա ֆայիզ հիսապը իտի։

Անճագ գարտինալ՝ պիրինճի իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգը թօքլամագ իչիւն սէքիզ կիւն մէօհլէթ խսթէտի։

Հէր քէս պիլիր իտի քի, գարտինալտա բարա գալմամըշ իտի, լաքին ալթը վէ եա սէքիզ եիւզ պին լիրա տէմիրպաշ պիր վարիսաթը օլտուղը տա մալիւմ իտի. պունտան մաատա էհլի ըրզ պիր ատամ թանըլմըշ օլտուղունտան, ճէվահիրճիլէր պու բաղարլըղը գապուլ իթթիլէր։

Մատամ տը լա Մօթ տէրհալ գրալիցանընն եանընա գօշտու, Մ. տը Բօհան հագգընտա եէնիտէն մէգալթը թէվէճճիհքեարանէտէ պուլունտու, վէ քէնտիսինին (գրալիցանընն) մէզքիւր կէրտանլրզը մալիք օլմագ արզուսընը գարտինալա պէյան իտինճէ, գարտինալըն տէրագապ կէրտանլրզը սաթըն ալտրզընը, բէշին իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ վէրտիկինի. վէ պագը գալան պիր միլեոն տէօրթ եիւզ պին ֆրանգը տա տէօրթ թագսիթտէ վէրմէկէ թաահհիւտ էլլէտիկինի միւշարիյէյհա գրալիցայա արզ ու պէյան էյլէտի։

Պու սուրէթլէ հէր չէյ գօլայլաշմագտա իտի. գրալիցա գարտինալըն բէշինէն վէրտիկի իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգը իսթէտիկի կիպի թէէտիյէ իտէր, վէ պատէհու քէնտի արթըրտըը ագչէ իլէ իւչ այտա պիր իւչ եիւզ էլլի պին ֆրանգը վէրէպիլիր իտի։

Գրալիցա պու կէրտանլրզա մալիք օլմաղա բէք արզու իթմէքտէ իտի. հէմ պիր գարը վէ հէմ տէ պիր գրալիցա նասըլ արզու իտէր իսէ, էօյլէ արզու իթմէքտէ իտի։

Միւշարիյէյհա՝ պու պապտէ քէնտիսինէ իտիլէն խըտմէթի գապուլ իթտի։

Հէր իհթիմալաթա վէ պէնիմ էֆքեարըմա կէօրէ, իչթէ կէրտանլրզ մէսէլէի մէնհուսէսի պու սուրէթլէ մէյտանա չըգտը։

Գրալիցանընն իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգը վար իտի. մէպալիղի մէզքիւրէյի Մ. տը Բօհանա իրսալ իտուպ, պէյանը թէչէքքիւր իթտի վէ պագը գալան մէպլաղ իչիւն տէ մէրագ իթմէմէսինի սէօյլէթտի, զիրա անը տա քէնտիսի բէյտա իտէճէքտի։

(Տէվամ)

պէսէմէ իչիւն պիր պուչուդ լիրա ալընաճաղը կիպի, ֆամիլեաճա պօնէ օլմագ իսթէնիլտիյի թագ. տիրտե տէ սէնէվի իքի քիչի ի. չիւն պէշ վէ իւչ քիչի իչիւն ալ. թը վէ տէօրթ քիչի իչիւն եէտի լիրա ալընաճագ վէ պէշլէճէ պի. բէր քիչի արթարգաճ պիրէր լի. րա զամմի օլունաճագ տըր։

—=—

Սէուլ կաղէթասընտա կէօրիւլէն պիր ճէտվէլէ կէօրէ, Ֆրանսանըն ըուխսաթսըզ էրքէք վէ գատըն ըուհանի թարիգաթլարընտան էն զէնկինլէրինին պիլ ճիւմլէ էմլաքը 104,300,000 ֆրանգ գըյմէթինտէ օլուպ, պունտան 415,100 ֆրանգ վէրկի վէրիլմէքտէ վէ, ըուխսաթլը էրքէք վէ գատրն ըուհանի թարիգաթլարընտան էն զէնկինլէրինին պիլճիւմլէ էմլաքը տա 72,300,000 ֆրանգ գըյմէթինտէ պուլունմագտա, վէ պունտան 241,400 ֆրանգ վէրկի վէրիլմէքտէ տիր։

—=—

Ցիւն կիւնտիւզ սաաթ 5—6 ըատտէլէրինտէ Շիշլիտէ պիր ֆըրէնք խանէսինին պէքճիսի տիչարը չըգտրդը վագթ, պէշ խըրսըզ խանէի մէզքիւրէ տուխուլ իտուպ, օրատա պուլունան պիճիւմլէ էշեալը թօբլայրպ կէօթիւրտիւքլէրի էմնատէ, եագընտա պուլունան Շիշլի գարագօլունտան սիվարի միւլագիմի Եուսուֆ աղա՝ վուգուր հալին ֆարդ ընա վարարագ, տէրհալ խանէի մէզքիւրէ տուխուլ իյլէմիշ վէ խրսրզլար թարաֆընտան մուգավէմէթ կէօրմիշ ի է տէ, պիրինի ախզ ու կիրիֆթ իտերէք Շիշլի գարագօլունա կէօթիրմիշ, վէ օրատան պիր պէկիրէ պինէրէք ֆիրար իտէն տիկէր խրսրզլարը պիթթագիպ, պիրինի Ցօլագ Ցէրէսինտէ պիր խանէնին պաղչէսինտէ կիզլէնիր ի. քէն տէրտէսի իյլէմիշ տիր։ Ղարիգի մէրգումմ թէշհիրը սիրահ ի. տէրէք, միւլազիմին էյինի ճիւզիճէ երարլամրը իսէ տէ, միւլազիմին չէճաթը սայէսինտէ եագայը գուրթարամմրշ տըր։

ԹԻԼԻԿՐԱՖ

Ռէյ նս Հավա.

(Պա- սագահ նէլէն Ռէլէկրաֆլը)

Բարիզ 15 Նոյ.

Մէճլիսի Ազանտա Մ. Պիֆֆէ՝ Մ. Ֆէլյսինէնին ուսմուրը հիւքիւմէթտէն քէֆիեէտ իթմէսինի մուճիպ օլան էսպաց վէ մարտ գարարնամէլէրինին իճրասը հագգընտա հէյէթը վիւքէլյա պիր սիւվալ եյրատ իյլէմիշ տիր։

Մ. Ֆէրրի պէյան իյլէմիշ տիր քի, սօն վիւքէլը պուհրանը խարիճի բօլիթիգա հագգընտա իխթիլաֆաթը էֆքեարտան իլերի կէլմէմիշ տիր։

Պէյանաթը մէզքիւրէ Մ. Ֆրէյսինէ թարաֆընտան տախի թասդիգ օլունմուշ տըր։

Միւզաքերաթա եարըն տէվամ օլունաճագ տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

Պաղչէ գաբուսընտա Լօյտ ա. ճէնցիասը իթթիհամլինտէ 8 Նումէրօյու Համազգային նամ էճզախանէտէ մէճճանէն խասթա պագըրը, սալը, բէնճէնպիհ, ճումատա իրթէսի վէ, բազար կիւնլէրի սաաթ 3տէն ալիշամատագ։ 10—2

ՀԱԼԻՊԻՆ ՄԵՇՀՈՒՐ ՔԻԼԻ

Համամա կիրիտիքտէ պու քիլտէն պիր ատէտ ալըպ թաս իչինտէ սու իլէ եզմէլի, վէ քէսէլէ նիպ սապուն սու իլէ թէմիզլէնտիքտէն սօնրա մէկքիւր էգիմիշ քիլի պաչա վէ վիւճուտա սիւրմէլի վէ եարբմ սաաթ սօնրա երգանդպ թարագ իլէ աչագա վերմէլի տիր։ Իվետ երգանդպոր տախի պու քիլուն պիր ատէտ էգիպ պաչընա սիրմէլի վէ պիր ազ սօնրա երգանմալը տըր։ Էյրէթի վէ պօյալը սաչը օ.անլար տախի պու թէրթիպի գուլլանապիլիրլէր։

Պու քիլ հէր հաֆթա գուլլանրլրգտա, սաչլար ուզանը, եումուշար վէ գօյայ պէյազլանմագ, վէ հարարէթտէն հասրլ օ. լան քիչիլք չիպանարը տէֆ իտուպ, պաչտա պուլունան սիրքէ վէ քէբէքլէրի տախի տէֆ իտէր։

Մէզքիւր քիլ Պէ յոլունտա կաղէմա սաթան թիլիթիւնճիլէրտէ վէ Մահմուտ բաչա պաչընտա Պալիճաճը խանտա Ն° 15 մաղազտա ֆիրուխթ օլունուր։

Օգգասը 2 մէճիտիյէ։

Ցանէ իլէ 30 բարա։

ՏՕԳԹԷՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթօրու միմանիլէյհ, սապրգը վէճհ իւզրէ, եալընըզ ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումումի ալէաթը թէնասիլյէյէ (Ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ խարար եօլլարընա, ումումի տէրի իլէթլէրինէ տայիր խասթալրգլարա տիւչար օլանլարը էմրի թէտավիլէրի իչիւն, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Համիտիյէ թիւրպէսի արրասընտա վագը 32 Նումէրօյու Սինապեան վիչէն էֆ. էճզախանէսինտէ, վէ բազար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սադրզ Աղաճը ճատտէսինտէ վագը 27 Նումէրօյու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիպղէրի գապուլ իթմէքտէ տիր։

10—2

ՏՕԳԹՕՐ ՄԱԿՐՏԻՉ ԱԼԼԱՆԵԱՆ

Թապիպի միմանիլէյհ ուզուն միւտտէթտէն պէրու կէօքիւս վէ գալպ իւլէթլէրինին վէ վէրէմ իւլէթինիւթտապլինէ խասսէթէն սարքը սայ ու զորլուք էթմիշ վէ օլ պապտէ պէօյիւք թէճրիւպէ քէսպ էթմիշ օլարաք իլլի մէզքիւրէնին ուսուլը թէտավիսինի իքմալէ վարարըզպ վէ քէսպի չիտտէթ էթմիշ օլանլարը տախի թէտավի էթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

Տօգթօրը միմանիլյէքինէ միւրաճաաթ էտէն խասթալարը Պօյանը քէօյլունտէ Գօրու ճատտէսինտէ վագի 13 Նումէրօյի մուրագամօլան քէնտիխանէսինտէ հէր կիւն սապահ սաաթ ուչտէ, վէ ագշամարը սաաթ օնտան սօնկրա վէ փազար կիւնլէրի ագշամա գատար գապուլ էտէճէյինի, վէ խթէք էտէնլէրէ վիզիթա էթմէյէ հազըր օլտուղունու իլան էտէր։ 20—20

ՏՕԳԹՕՐ ԱՇՎԱՉԵԱՆ

Հէր նէվ խասթալրգլար իչիւն չէօհրէթեապ օլան Տօքթէօր Ա.յ. վաչեան էֆէնտի, պու տէֆա Լանկատա Ալաճա- Մէճիտտէ Մաքսուտ էֆէնտի Նարկիլէճեանը էճզախանէսինտէ հէր կիւն սաաթ 6տան 9ա գատար պուլունաճաղը վէ ֆուգարէլէրէ մէճճանէն պագաճաղը իլան օլունուր։

Տիկէր վագրթլարտա իսթէնիլտիկինտէ, մէզքիւր էճզախանէտէն սիվալ օլունտուղունտա պուլունապիլիր։ 5—4

ՏՕԳԹՕՐ ՏԱՏԸՐԵԱՆ

Տօգթօրը մումանիլյհ պու տէֆա Սթամպօլտա Ֆինճանճրլար եօգուշունտա Ռիզա բաչա գօնաղը իթթիհամլինտէ եէնի եարբրան Շարգ-Զարչըսընտա իւսթ գաթտա 39 Նօմէրօյու օտատա հէր կիւն սաաթ ալթրտան օնա գատար հազըր պուլունաճաղը կիպի հէր ագշամ վէ սապահ վէ բազար կիւնլէրի Պէյօղլունտա Թագսիմ օգաղընտա 31 Նօմէրօյու խանէսինտէ պուլունաճաղը իլան օլունուր։ 15—9

ՏԻՔԻՆ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ԻԶԻՆ

ԹՈՒՐՔ

Կլասկոտա ճօն Գըլարդը գումբանիաբընէն էն ալեա վէ գավի մաքինա թիրէսի, պուրատա, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Սթամպուլ մաղազալարընէն քեֆֆէսինտէ պուլունուպ, թօբտան վէ բերաքէնտէ սաթըն ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Վոյվոտա սօգաղընտա 13 Նիւմէրօյու մաղազայա, վէ Սթամպօլտա, Հաճի Քէօչէք ճամիսինտէ 64 Նիւմէրօյու մաղազայա միւրաճաաթ իթմէլէրի։

Պէօյիւք աճէնթէ
Էմ. Թ. Մէրճանօֆ

Հիւանիւ թասվիր վէ իֆատէտ հագիգաթէն ասրը հազրը էրպաբը գալէմինին պիրինճիլէրինտէն օլուպ, Մ. Ֆրէդ Քրէդ կիպի պաղը ասարը՝ մէմալիքի Օսմանլիյէտ տախի ումումին մաղհարը նաղարը իթիպարը օլան Ալէքսանտր Տիւմանընն ասարը նէֆիսէսինտէն Ֆրանսա թարիխինէ միւսթէնիտ «Գոտրընը Մոնթրէպէ» հիքայէի մէշհուրէսինին լէթաֆէթը ասլիյէսի զայպ իտիլմէեուպ, հէր սուրէթլէ իթինա վէ մահէզա չիրվէի լիսանա տախի տրգգաթ իտիլէրէք պիթթրճէմէ մէսարիֆ նէզարէթը ճէլիլէսինին ըուխսաթը իլէ թապ օլունուպ 3ինճի ճիւզի տախի նէշր օլունմուշ տուր։

Մէզքիւր հիքայէ Պաղը Ալի ճատտէսինտէ Լսատ էֆէնտինին 5 Նօմէրօյու մաթպաա վէ քիւթիպխանէսինտէ սաթըլմագտա օլուպ, պագը ճիւզլէրինին բէյտեր բէյ չրգարըլաճաղընը մումանիլյհ թէէրճէմէ մէսարիֆ նէզարէթը ճէլիլէսինին ըուխսաթը իլէ թապ օլունուպ 3ինճի ճիւզի տախի նէշր օլունմուշ տուր։

Մէզքիւր հիքայէ Պաղը Ալի ճատտէսինտէ Լսատ էֆէնտինին 5 Նօմէրօյու մաթպաա վէ քիւթիպխանէսինտէ սաթըլմագտա օլուպ, պագը ճիւզլէրինին բէյտեր բէյ չրգարըլաճաղընը մումանիլյհ թէէրճէմէ

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕՆԻՄ ՃԻՐՈՒԷԹԻ

Սէրմայէ . . . . . 100,000,000 ֆրանգ.
Լսատ օլունան . . . . . 50,000,000 »
Իհթիաթ սանտրզընտա մէվճուտ 24,176,288 » 29 սանթիմ

ՄԱԳԱՐԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ԲԷԹԸԼՍՊՈՐԿ
ԲԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայրը պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիճիւմլէ պանգա մուամլէլէրինի տէր իւհտէ իտէր։
Իսհամ իւզերինէ իգրազ իտէր. (Էօտիւնճ վէրիր)։
Էսհամ բէհին ալարագ հիսապը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայրը էֆէնպի մէմլէքէթլերինէ բօլիցա քէչիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղրալարը վէրիր։
Պօրսա իշլերի իչիւն վէրիլէն էմրլերի իճրա իտէր։
Էսհամ հրթգ իտէր։
Թէպիմ օլունան նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգապէլինտէ չէրայիթի մալիւմէ իլէ պօնօլար վէրիր։

Սինդիքատէ մոքարը (իտարէսի). — Նումէրօ 10 Մէրթէպանի սոգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթաաս։

ՏՕԳԹՕՐ ՎԷՆՍԱՆ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Ախիրէն էվրօբայա վուգու պուլան սէյահաթընտա ֆէնը թէպպէճէ միճէտտէտէն իթթիհազ վէ թէրթիպ օլունան ուսուլ վէ թէտաապիրի ըէյ իլ այն միչչահատէ վէ հաթիա էնվահ մէչվէրէթը թըպպրյէտէ հազը պուլունարագ պիր թէճրիւպէի մախսուսէ քէսպ իթմէյ վէ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ ավտէթ իյլէմիշ ալտուղունտան, Թարիխը իլանան իթիպարէն ճուման վէ բազար կիւնլէրինտէն մատտա, հէր կիւն ալաթուրգա սաաթ պէշտէն օնա գատար Պթամպօլտա Եէնի ճամիտէ 27 Նումէրօյու Մ. ժագ Ալէքսանդրն էճզախանէսինտէ թէշրիֆէ բազպէթ պուլուրան զէվաթը թէտավի իտէճէյի միսիլլու, ճուման կիւնլէրի տախի սաաթ 7 տէն 10 ա գատար Պէյօղլունտա Ըթբը օսգաղընտա 1 Նումէրօյու խանէսինտէ խասսէթէն գապուլ իտէճէյի, վէ հէր կիւն պիլա ֆարգ սապահ ալաթուրգա սաաթ պէշէ գատար վէ ագշամարը սաաթ օնտան սօնրա քէնտիսինի թալպ պուլուրան միչթէրիլէրին մէկքիւր 1 Նումէրօյու խանէսինտէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իգթիկա իթթիֆաք օլունուր։

ԻԽԹԱՐ

ՀԱԼԻՍ ԴԱՅԸՇ ՏԱՂԸ ՍՈՒՅՈՒ

Իսթամպոլ վէ հիվարլէրի էհալիյէ խըտմէթ իթմէքը իւզրէ, պու տէֆա հալիս Դայրշ Տաղը սույրընն ֆիրուխթրնա ըուխսաթըմզ օլուուղունիլանաքը մախսուսէլէրիմիզլէ պիտիրմիշիզ տիր։

Պու տէֆա պէյան իտէրիզ քի, չիրքէթիմիզին մահալը մէրքէզի, Ղալաթա, Ֆընտըգլըսա, Ռէլէթթէճի սօգաղընն սահիպինտէ տիր։

Միւթէպէր էհալիյէ գօլայլըգ օլմագ իչիւն աթիտէ պէյան օլունան մահալլէտէ չիպէլէրի վար տըր։

1. Եիւքսէք գալաթրըմա, Թիւնլին իւսթ պաչընտա Ն. 501, Բաստաճի Եղիա աղա Տիւրկէրեան.
2. Գալաթա ագրայը գարչըսընտա Ն. 260 Պետրոս աղա Տուազ սարաֆ.
3. Թարլա պաչը ճատտէսինտէ Ն. 40 Թիւթիւնճի տիւքեանընտա.
4. Բանկալթի ճատտէսինտէ Ն. 53 Թիւթիւնճի Միքայէլ աղա.
5. Ղալաթատա Մէհմէտ Ալի բաչա խանը գուրպինտէ Ն. 148, Սաաթճը Օգէն աղա.
6. Պէշիքթաշ, Եէնի մահալլէտէ Ահմէտ Պէյին գագինօսընտա.
7. Պէշիքթաշ իսկէլէսինտէ Բէրուքէր Թաւոր աղա.
8. Օրթաքէյօյտէ տօղրու եօլտա Թիւթիւնճիւ Պօղոս աղա.
9. Գալաքէօյ Թաշ իսկէլէսի իթթիհամլինտէ տէնիզ գըյսընտաքի մաղազատա.
10. Սթամպօլ ճիհէթի իչիւն Սիրքէճի իսկէլէսինտէ Ն. 37 մաղազատա։

Գայլը տաղը սույրընն իւզերինէ մէտհիյէլէր օգուտագ զայիտ օլտուղընտան, գուլլանանլար մուհասէնաթընը չաբուգ կէօրիւրլէր։

Արզուքէշ օլանլար պալատէ պէյան օլունան մահալլերին հէր հանկըսընա միւրաճաաթ իթթիքլերինտէ, անիտ սույը ախզ իտէպիրլէր. Նագլիյէ մէսարիֆի պիգիմ՝ի զերիմիզէ օլարագ պէհէր պէօյիւք ֆիրը (50 գրյէ սու պլըր) պէշ դրուշ սիմ մէճիտիյէ տիր. ապօնէ օլանա 10 % ագօնթօ օլուր. ապօնէ իչիւն երիմի պէշ պիլէթիք ապօնրման տէֆթէրիմիզ վար. պու պիլէթլերէ հէր հանկը չիպէյէ պըրագբրլար եա իրսալ օլունըր իսէ, իսթէտիկի մահալատ սույունը ախզ իտէպիլիր։

ԿԱՐԱՊԵՏ Մ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ ՎԷ ՇԻՐՔԷԹԻ

Ասիթանէ 26 Սէպտէմբեր 1880

COFFRES—FORTS

ՄԻԼՆԷՐ ԳԱՍԱԼԱՐԸ

Մէզքիւր գացալար տիւնեանրն հէր թարաֆընտա քէսպի նամ էթմիշ օլուպ, գավի վէ տայանըգլը տըրլար, վէ ալթէյտէ եանմաղլար։

Խըրսըզ վէ ալթէյէ գարչը թէէմին ճիհէթիյլէ, նասրլ քի Սթամպոլա, էօյէ տէ հիչ պիր եէրտէ պու գացալարը էմնալի եօգ տըր։

Ղէնդ.
ՍԻՏՆԷՑ ՆՕՎԻՑԼ

Զէյ. — Միւսիւ Սիանէյ Նովիլ, գացա սաթրն ալմաղտան էվվէլ մաղազալարընա կէլիպ գացասընը կէօղտէն կէչիրիպ, չէհատէթիամէսինի վէ էվրագը սայիրէյի օգուտալարը իչիւն էհալիյէ ըէճա իտէր։

Գալաթատա Եիւքսէք Գալաթրըմտա Դէորդ պէյ խանը։

LA RÉUNION

ԼԱ ՐԷՅԻՆԻՕՆ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ ԻԶԻՆ ԱՆՕՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱ

Իսմէ մախսուս օլարագ ասլթը միլիոն ֆրանգ սէրմայէ իլէ 1855 տէ Բարիզտէ թէէսիս օլունմուշ, վէ Բարիզին միւթէպէր պանքէր վէ թիւճճարանը հիսսէտար եազըլմըշ տըր։

Պու գումբանիա ՎԱՌՕՐ ՎԷ ԵԼԼԻԹԻՆ ԿԷՄԻՈՅ ՎԷ ՍԷՖԱՅԻՆԻ ՍԱՒՐԼԻՃԷ. Եիւքլէտիլէն մալլարը, վէ բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունուպ, բօսթա վաբօրըյա նագլ իտիլէն էվրագը նագտիյէյի միւթէտիլ ֆիյաթլարլա սիկուրթա իտէր։

Սթամպօլտա մէզքիւր գումբանիանընն աճէնթասը վէքիլի

Մ. Մ. Տ. ԼԸՊԼ ՎԷ ՄԱԽՏՈՒՄՈՒ ՎԻԳԹՕՐԱ

միւրաճաաթ օլունմալը տըր։

ՕԳՈՒՅՈՒՆՈՒԶ

Մ. Վ. Ծաննինին 1867 սէնէսինտէ թէէսիս իյլէտիկի «Շեմս» նամ մէշհուր էճզախանէսի, պու սէնէ մայիս 5 տէ միւհարէրէք օլմուշ իսկ տէ, սահիպինին մէհարէթինէ լայըգ պիր թարզտա վէ տաչա մունթազամ սուրէթտէ պու տէֆա եէնիտէն քիչաստա օլունմուշ տըր։

Մուայլէճաթը թրպսիյէ, էտէվաթը ճէրրահիյէ, ըթբրիյաթ (բարֆիմբրի), վէ սարի պիճիմէ էճզա վէ էմիտա էվրօբատան եէնի կէթիրտիմիշտիր։ Մէզքիւր էճզախանէտէ ըէչէթալար սիւրաթլա իճրա օլունուր, վէ իրամէլար պէօյիւք տիգգաթլա եաբրլըր։

Թարտան միւպայա իչիւն Մ. Վ. Ծաննինին Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա ճէյալ Պէյ խանընտագի մաղազատա պագը օլուպ, թաչրա իչիւն գօմիսիօնլար մէզքիւր մաղազատա գապուլ օլունուրլար։

Բուսաճուգտաքի չիսլէհ բէք միւքէմմէլ սուրէթտէ տիր։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա թէէսիս օլունմուշ օլան 77 նօմէրօյը Ծաննի էճզախանէսի՝ տախի մուամլէյէ Մ. Վ. Ծաննինին մախտումը տիբլօմալը Նիմիսթ Տօքթէօր Յ. Ծաննի թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա տըր։

Մ. Ծաննինին էարինէտէ տէ էճզասը տիւքքեանը վէ Պէյօղլունտա քիմեախանէսի վարարը։ — Ֆիյաթլար բէք էհվէլն։

ՏՕԳԹԷՕՐ ԿՈՄԻՏԱՍ ԷՖԷՆՏԻ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Թապիպը մուամիլյհ էվվէլքի կիպի, Մ. Ծաննինին Սթամպօլտաքի էճզախանէսինտէ վագը օտաի մախսուսունտա սաաթ 3 տէն 9 ա գատար պուլունուպ, խասթալարը գապուլ իտէճէք տիր։

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Գօնթի պիրատէրլէր վէ Շահինի տուխան ֆապրիգաթօրլարը, իմալ իթթիրլերի ալա վէ գօգուլու տուխան վէ սիկարալար իլէ միւլթէպիլլերի ֆէվգէլ ատէ սուրէթտէ մէմնուն իթմէք արզուսու իլէ, պու տէֆա խայը սնէկէլրտէն պէրու տուխան աճնաթրընտա քէսպը մէկարէթ իթմիշ օլան Տէմիրգաբուլեան պիրատէրլէր իլէ չէրիք օլմուշլար տըր։

Նէօյլ՝ քի, պունտան պէօյլէ միւշթէրիլեր նէրիճէնին գըյրմըշ տուխան վէ սիկարալարընը իշթիրա իթթիքլերինտէ, պիրինճի նէվինտէն օլուուղունու քէնտի թէճրիպլերի իլէ շահատէթտէն մատտա, սրաբրըյարընը սիւրաթլա իճրա գըրընմասընտա զիյատէսի իլէ խընուտա օլաճագլարը պէտիհի տիր։

Թաչրատան հէր նէ ճիհա վէ մրգտար եարրագ վէ գրյրմը տուխան վէ սիկարա սրբարըշլարը օլուր իսկ գապուլ վէ սիւրաթլա իճրա օլունուպ, մահարինէ կէօնտէրիլիր։

Բաքէթլէր աթիգ իսմ ու ալամէթ իլէ տէվամ օլունուպ, եալընըզ էսկիինտէն Ֆարգը իչիւն իւզէրլէրինէ մախսուսէն «Տէմիրգաբուլեան Պիրատէրլէր» իսմի թապ օլմուշ տըր։

Էվրօբա թարաֆլարընտան սրբարրյ իտէն միւշթէրիլէրիմիզ սայիհնամանէտէ պանտրոլ ըէսմինտէն մուաֆ օլուուգլարը իչիւն, պու սէպէպտէ եիւգտէ եերմի թասարրաֆ օլունուր։

Սոբլան մահալլէր. — Գալաթատա Սանտրգճրլարտա Ն. 130. — Զընատան գաբու Զէօմիլէքճիլէրտէ Ն. 29. — Էմին էօնիւնտէ Ն. 56, վէ ճիւմլէ տուխան սաաթճրլարտա։

Նիրքէթ կէօնտէրիլէն մէքեաթիպին լէվհասը, — «Տէմիրգաբուլեան պիրատէրլէր. Գալաթատա Սանտրգճրլարտա նիւմէրօ 130»։

Իրթիբ. — Պունտան մատտա Սթամպօլտա Պէյգճրլարտա 76 նիւմէրօ իլէ քեային քէնտի տուխան ֆապրիգասընը այրճա տէվամընը վէ մամուլթընը Զէօմիլէքճիլէրտէ 29 նիւմէրօտա սաթրլմագտա օլտուղու տախի իլան օլունուր։ ՏԷՄԻՐԳԱԲՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Սահիպի իսթիյազ ԱՆՏՈՆ ՈԱԳԱԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ԳՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 15 Նոյեմ.

Ինկիլ. էհսամը ինկ. Լիր.	99- 9/16
Օսմ. էհսամը աչըլաը	10- 1/4
» » գաբանար	10- 1/4
Իսթիգրազ 65	11- 1/4
» 69	10- 7/8
» 71	68- 1/4
» 72	18- 1/4
» 73	10- 5/8
Օսմանլը պանգառը	10- 7/8
Մըսըր տուլուս. մութա հրտէ	65- 1/4
» իսթիյազը	92- 3/4
Բուսիա իսթիգրազը	88- 7/8
Գամպիօ Բարիզ 6 այ վատէ	–

Փարիզ, 15 Նոյեմ.

Ֆրանս. էհս. 3 % ֆր.	85-45
» » 5 գրօնսուզ	119-10
Օսմ էհսամը աչըլաը	10-37 1/2
» » գաբանար	10-35
Իսթիգրազ 65 ֆր.	55-
» 69	53-
» 73	52-
Մըսըր ֆօնս. մութա հրտէ	329-37
Գրէտի Լիոնէ	961-25
Օսմանլը պանգառը	527-50
Բուսիէլի չըմէնտըֆէրի	31-
Իթալիա էհսամը	87-15
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-30

Վիէննա, 13 Նոյեմ.

Ռէնթ ֆիլորին	–
Բուսիէլի չըմէնտըֆէրի	14-50

ՂԱԼԱԹԻԱ ԳՈՐՍԱՍԸ

Էհս. ում. տիս ագչ. գաբ.	11- 1
Պու սապահ աչըլաը	11- 1
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % ֆ.	54-
» 65 » 6 % ֆ.	54-
» 69 (Բինար) 6	52-25
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	18-25
» 73 6 % ֆ.	50 50
Բուսիէլի չըմէնտըֆէր 3	29-50
Ագճէ ֆայիզի »	9-
Ըրբօր Ղրզ	00-
Հավալէտիզ »	22-20

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	3- 8
Ոսմանլը պանգառը	7-20
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 5
Թրամվայ	4- 2

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԳԻՆԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 ղրշան	Ղ. Փ
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107- 7
Մէթալիք »	210-20
Պէչիք »	209-20
Ալթընը »	128-
Գագըր »	520-
Գայմէ »	1200-
Ինկիլիզ լիրաը	109-38
Ֆրանսըզ ալթունու	87-25
Փօլ	90- 3
Գրիմիզ ալթունու	51-20
Խարպան գայմէսի	9-07